

నీళ్లలోని చేప
బాలసుధాకర్ మౌళి

చంపావతి ప్రచురణలు

Neellaloni chepa

Poetry

balasudhakar mouli

Champaavathi Prachuranalu-3
e-mail : champaavathi@gmail.com

First Edition:
July 2018

For copies:
Visalandhra, prajasakthi,
Aneka

Poet's Address:
Balasudhakar mouli
Near S.B.I, Boya street,
Nellimarla S.O
Vizianagaram Dt - 535217
Cell : 9676493680, 9505646046

Book Design :
Brahmam Bhavana Grafix
Hyderabad, 98482 54745

Printed at :
Karshak Art Printers
Hyderabad

Rs. 120/-

ఎనిమిదిన్నరేళ్లుగా
నాలో సృజనకారుణ్ణి బతికిస్తున్న
మా ఛైరిపురంకి

ఛైరిపురం స్నేహితులకి

ఇదీ వరుస!

1

ఒక వానాకాలం కథ
మట్టిపొరల్లోంచి
After a long period
ఎండాకాలం
ఒక పిట్ట కథ
సూర్యుడు పొడిచే దిక్కు
తెగుతున్నవి రెక్కలేనా
పడవ పాట
తీరం బతుకు
రహస్యమేదో
కథలు చెప్పే అతను
బుక్కెడు బువ్వ
రెక్కల కష్టంలోనే
ఎదుపొస్తుంది
తల్లి కళ్లు
ఉత్కళ భూమి
ఆకలి నేలలో
వలస
అలలలుగా
వేకువ దారిలో

2

గాయాల పాట
నీళ్లలోని చేప
తురాయిపూల దారిలో
మాయా వృక్షం
అనగనగా ఒక ఆవు
మాత్రమే
ఇప్పుడు
రాలిన కుంకుమ పూవు
పసిపిల్లలు
Wheel chair poem
నిశ్శబ్దంగానో, నిర్మాణంగానో
తూత్తుకుడి
పొలం యాత్ర
నల్లపూలు
ఇంద్రావతి
చంపావతి నుంచి
నజీబ్ తల్లి
ఏం మారలేదు
రెండు విగ్రహాలు
అక్టోబర్ 2
ఒక నెత్తుటి భరోసా తర్వాత
నది చెప్పిన కథ
నదిని దాటుతూ
ఒక గతంలో ఒక వర్తమానంలో
తీరానికి
Poem

3

ఏ కెరటం చెరిపేయని
Mourning of heart
తెరిపి/ ముసురు
Struggle of pain
నిశ్శబ్దం ఊయలలో
కాస్తా దూరంలోనే
కాంతి
పునరుత్థానం
నాన్నొచ్చే సందర్భం
కన్నీటి దారిలో
ముసురు
ఒకింత సలపరం
చిప్పిళ్లిన కళ్లు
ఒంటరి ఏకాంత దేశంలో
కుదుపు
ఒక కవి దుఃఖం
ఒక ఆధునిక జ్ఞాపకం
రెక్కలేని
Unwanted Image - 1
Unwanted Image - 2
అనంతదాహం
గాయం
కలలో మెలకువలో
ఆఫ్రికన్ కవి, నేనూ
ఈ నేలపై

4

వస్తారని
ఎల్లలులేని లోకంలో
ఒక తరగతి గది సందర్భం
పిల్లలు
నేనులేని తరగతి గది
ఒకే స్వప్నం కింద
శివారెడ్డి
అతను
శివారెడ్డి 2
భరోసా వాకటి
వస్తాడు
ఒక కథ
సారం
వర్షం

1

**ఈసారి కూడా
నడిచొచ్చిన దారి
కొన్ని జ్ఞాపకాలను వదిలిపెట్టింది
పూరి పరిమళం
గాల్లో తేలియాడుతుంది
కనురెప్పల్లోంచి వుబికిన కెరటం
ఇక్కడొక
సముద్రాన్ని సృష్టిస్తుంది**

**ఈసారి కూడా
భూమి చెమటరంగు పూసుకుని
కదంతొక్కుతుంది
ఊపిరి తెగిన దేహానికి
ఉక్కునరాలను బిగుస్తుంది
వెలిగే కాగడాల వేకువలో
పిడికిళ్లెత్తిన చేతులు
చెమటచుక్కలతో
నేలను ఫలవంతం చేస్తున్నాయి**

ఒక వానాకాలం కథ

ముదురు నలుపు రంగులోకి
చీకటి జారుకుంది
అమ్మ పొయ్యి వెలిగించింది
ఇంటి పైకప్పు ఎర్రపెంకుల వంపుల్లోంచి
ఒకటే ధారగా వర్షం నీళ్లు
నీళ్లు పడే చోట కింద నత్తల బిందెలు
పెరట్లో చెట్లు తలలూపుతున్నాయి
అమ్మ మంటని రాజేసి
కూటికుండని పైకెక్కించి పైన సిబ్బి పెట్టింది
అన్నం ఉడుకుతుంది
నలుగురి ఆకలి తీర్చాల్సిన రాత్రి
బిందెల నుండి
నేల మీదికి తొణుకుతున్న వర్షం నీళ్లు
ఎర్రని వర్షం నీళ్లు

వాన రాత్రి
ఇంటి ముందు కొబ్బరిచెట్టుపైన

గూట్లో పిల్లల రెక్కలు సద్దుదూ సడిచేస్తున్న తల్లికాకి
 వీధి సందులోంచి
 నిద్రలేని కుక్కల మూలుగు
 కాలువలోంచి కప్పల బెకబెక
 కీచురాళ్ల రొద
 కత్తిపీట కోస్తున్నప్పుడు ఎప్పుడు తెగిందో
 అమ్మ బొటన వేని నుంచి నెత్తురు
 పొయి మీంచి అన్నం దిగింది
 నలుగురు కడుపులు నిండి నిద్రలోకి
 జారుకున్నారు

ఆ వర్షం కురిసిన రాత్రి
 నులక మంచం కింద కుంపటిలో
 అమ్మ గోగుపుల్లలు వెలిగించింది
 తడిసిన దేహాన్ని వెచ్చబరుచుకుంటుంది
 పొద్దంతా పనిలో నానిన చేతులు
 మంటల్లో మొలుస్తూ
 కళ్ల మీద వాలుతున్నాయి

నులక మంచంపైన అమ్మ
 పక్కన నేను, కింద కుంపటి

ఊరు దాటొచ్చాం
 చీకటి వుంది ఆకలి వుంది వర్షమూ వుంది
 నిశ్శబ్దం గొంతు వానలో కూరిపోతుంది

రచనా కాలం : 8 అక్టోబర్ 2017

మట్టిపొరల్లోంచి

1

సారెపై

నానిన మట్టిముద్దని వేసి

కర్రతో తిప్పుతున్నప్పుడే

నిద్రలేచింది ఆకాశం

తడి తడి కుండ ఆకారంలోకి

పోతపోయబడి

నేలమీదికొచ్చాడు సూర్యుడు

ఊరిచివరి ఒంటరి ఇల్లు

ముంగిలిని

మురిపెంగా నాకుతూ పొద్దుటి కాంతి

ఒట్టి మట్టిపిడత ఇల్లు

మిణుకుమిణుకుమంటూ ఇంటిళ్లపాది కళ్లు

ఒక్క జల్లు రాలితే

మట్టిపొరల్లోంచి ఉబికే వాసన

అదిరే ముక్కుపుటాలు

ఆరుబయట

తళతళ మిలమిల
కుండల వరస
మట్టితో నిర్మించబడిన వూరిని
దాటి వచ్చాను

2
ఆకలేస్తుందే అమ్మా
పిర్రలపైకి జారిపోతున్న నిక్కరుని
పైకి లాక్కుంటూ
వచ్చి నిల్చిన్నాడా బుడ్డోడు
ఒంటి నిండా మట్టి
పిక్కలపైకి గుండార లాక్కుని
పొగబట్టిన పొయిలోకి
ఒకటి ఒకటి పేడులు దూరుస్తుందా తల్లి
ఎలితి ఎలితి బతుకు
కూటికుండలోంచి ఎసర
నేలరాలి
సురసురమని
ఆకలి కడుపులో ఆకలి
దాకలోకి
మిరగాయలు చిక్కి
కుసంత నూన పోసిందా అమ్మ
రెండు వుల్లిరెమ్మలు లాగి
కరివేపాకు జల్లింది
ఆకలేస్తుంది
ఆకలి

3
అరికాళ్ల కింద మంట
బొబ్బలెక్కుతూ పాదాలు
వీధి వీధి తిరుగుతుందా మట్టిపొయ్యి
గడప గడపా దిగుతుందా మట్టికుండ
చెల్లని పెంకైపోయిందా మట్టిదాక
ఆకలేస్తుందే అమ్మా
బతుకుల్లో మబ్బు ముసురుకుందిరా నాయనా
ఆకలేస్తుందే తల్లి
కండ్లల్లో
వొక్క సినుకు పిసర
పడతలేదురా బావూ
బావురుమంది
ఇల్లు

4
సారెపై
మట్టిముద్దలు లేని సారె
ఎండి చిదిగిన పెళ్లలతో గుమ్మం
పెంకులు పెంకులైన
మట్టిబొమ్మలు

5
ఒక్కసారి మాట్లాడావా
ఊరికి ఆలంబనగా నిలిచిన మట్టికేకని
ఒకే ఒక్కసారి

ఇంటిగుమ్మాలు దాటి
లోపలికి వినిపించేట్టు పాడవా
ఆవంలో ఎర్రగా మండి మండి
ఊరుఊరంతటినీ
ఒకే దారంతో నేసిన
మట్టికుండల దరువు
శిరసెత్తుకుని వినిపించవా

6

ఊరి జ్ఞాపకాల్లోంచి
జ్ఞాపకాల మట్టి వాసనల్లోంచి
ఊరిని దాటి వచ్చాను
మట్టితో నిర్మించబడిన
ఊరిని దాటి వచ్చాను

రచనా కాలం : 28 డిసెంబర్ 2017

ఇన్నాళ్లూ గడిచి

ఇన్నాళ్లూ గడిచిన తర్వాత
జీవితం ఇంకా జీవిస్తున్నట్టే వుంది
పాతవాసన గుప్పుగుప్పుమని
పరిమళిస్తూనే వుంది
దుఃఖం జీర తడతడిగా తగులుతుంది
మరణించిన వాళ్లు జీవంతోనే
కళ్లముందు తిరుగుతున్నారు
వూళ్లో ఏది మారినో ఏది మారలేదో
ఆ స్మర్య తెలుస్తూనే వున్నా
తెలియాల్సిన రహస్యం రహస్యంగానే
మిగిలే వుంది
ఆనాటి రోజులు
విప్పారుతూనే వున్నాయి

ఇంటి ముందు కాలువలో
వదిలిన కాగితపుడవ
అనుకున్న తీరానికి చేరిందో లేదో

చేరనీ చేరకపోనీ
కాగితప్పుడవ ప్రయాణించిన దారి
దేహాంతరాలలో
మెలకువగానే వుంది

ఇంటిపైకెక్కి
ఆకాశంలోకి ఎగరేసిన గాలిపటం
ఏ మబ్బుల్లో చిక్కుకుందో
వుందో లేదో
గాలిపటం రాకకై ఇప్పటికీ
ఎదురుచూస్తూనే వున్నాను

ఒక వర్షం కురిసిన సాయంత్రం
ఏటిలో చేపలు పట్టి తెచ్చి
ఇంటివద్ద సూతిలో జారవిడిచిన క్షణాలు
చేతివేళ్లలోంచి
జారుతూనే వున్నాయి

ఇన్నాళ్లు గడిచిన తర్వాత
ఇంటికెళ్లే తోవ
నిద్రలోనూ మరిచిపోలేదు
ఊరెళ్ళితే
కొండయ్యా అని పిలిచే
పిలుపు వాడిపోలేదు

రచనా కాలం : 16 అక్టోబర్ 2017

ఎండాకాలం

నది కళ్లలో నీరు లేదు
ఒడ్డుల కనురెప్పల్ని
నెమ్మదిగా తెరుస్తూ మూస్తూ వుంది
రాళ్ల కనుగుడ్లలోంచి
ఆకాశం వైపు ఆశగా చూస్తుంది
వెచ్చని గాలి నదిని గేలిచేస్తూ
పొగలు కక్కుతూ తిరుగుతుంది
నది కళ్లలో నీరు లేదు
ఎక్కడో ఏ మూలో ఏ చిన్న చెలమలోంచో
నానిన మట్టి వాసన
పూపిరి గదుల్నిండా అల్లుకుంటుంది
పొద్దున్నగా
బక్కల్ని తోలుకెళ్లిన మట్టయ్య
కొండ నుంచి తిరిగొస్తూ
చెమట ఏరైన దేహంతో

ఇసుకలో
బతుకుచిత్రాలను గీస్తున్నాడు

ఈ రాత్రికి
వూరు కలలోకొస్తుంది

రచనా కాలం : 28 మార్చి 2017

ఒక పిట్ట కథ

ఒక చిన్న పక్షి
ఇంటి కిటికీలోంచి లోనికి వచ్చి
అద్దం ముందు వాలింది
రెక్కల్ని రెప్పల్లా టపటపలాడిస్తూ
ఏవో వూసులు చెప్పింది
ముక్కుతో సుతారంగా ఈకలు సద్దుకుంది
తోకని పింఛంలా కదిపింది
అద్దం ఏమన్నదో
నవ్వింది
గుండెలెగిరిపడేలా నవ్వింది
ఏడ్చింది
గుండెలవిసేలా ఏడ్చింది
ఇల్లంతా చిన్నిరెక్కలతో కలియతిరిగి
మళ్లీ అద్దం ముందుకొచ్చి వాలింది
ఈసారి అద్దం
ప్రేమగా తలనిమిరింది
అద్దం లోపలికి పొదువుకుంది

కన్నీళ్లు తుడిచింది
అద్దంకి కూడా రెక్కలు మొలిచాయా
పక్షి ఆశ్చర్యపోయింది
ఒక్క క్షణంపాటు నిశ్శబ్దమైపోయింది
ఏ పురా జ్ఞాపకాలో చుట్టుముట్టి
అద్దంలోనే
అంతర్ధానమైపోయింది

రచనా కాలం : 20 మార్చి 2018

సూర్యుడు పొడిచే దిక్కు

నడక సాగుతుంది
ఎడారి పొద్దు మీద విరామంలేని నడక
రుతువులోంచి రుతువులోకి
రుతువుల వంతెన మీద
ఆగని తూలని నడక
నడక సాగుతుంది

నడక ఆగదు
అలసి అలసి దారే ముగిసిపోతుంది
రెండు శ్రమచేతులతో
రాత్రిపగలూ ఇంటిని అపురూపంగా అల్లి
మట్టి మీద
సజీవ సంతకంగా మిగిలిన జ్ఞాపకం

నిద్ర కరువైన రాత్రి
నిశ్శబ్దం సుళ్లు తిరుగుతుంది

అదే

తరతరాల వేకువజాము
చీకటి నల్లతాచు
వూరిని చుట్టుకుని
కుబుసం విడుస్తున్న వేళ
ఒకరి వెనుక ఒకరు
ఒకరి అడుగుల్లో ఒకరు
కనిపించని ముఖాలతో
నిరంతర ప్రయాణం

ఒక్కో గడియ
ఒక్కో శకలంగా ముగిసిపోతుంది

అడవి కళ్లు తెరుచుకుంది
చేయందించి లోపలికి లాక్కుంది
నిన్నటిలోంచి రేపటిలోకి
నడక సాగుతూనే వుంది
పాదాల చప్పుడు తప్ప యింకేం వినిపించట్లేదు
వెచ్చని గాలి, ఎండపొడ
నుదుటిని తాకి
జ్ఞాపకంలోకి సోలిపోతున్నాను
అదృశ్యస్వప్నం
చేయిపట్టుకుని ఏ తీరానికో నడిపిస్తుంది

ఆమె భుజాల మీద
సూర్యుడు పొడుస్తున్నాడు

రచనా కాలం : 23 నవంబర్ 2017

తెగుతున్నవి రెక్కలేనా

రూపం మారుతుంది
నగరం పాతకుబుసాన్ని విడిచి
కొత్త కుబుసాన్ని తొడుక్కుంటుంది
గాలికి ఎండకి వానకి
తడిచిన నానిన ఎండిన పాతకుబుసం
ఎటో మాయమైపోతుంది
ఒక పెద్ద గ్రామం
నగరంగా విస్తరించింది
దశాబ్దాల తరబడి
రూపుగిద్దుకున్న రూపం కోల్పోయి
మరో కొత్త రూపంలోకి
ఒదిగిపోవడానికి
సిద్ధపడుతుంది
గాజు భరిణిలో
ఆభరణ స్థితికి
నగరం అలవాటుపడుతుంది

పచ్చని పంటపొలాల మధ్య
 బతికి బతికి, బతుకు చితికి
 నగరానికొచ్చాను
 ఎటుచూసినా విస్తరిస్తున్న ఊడలతో
 నగరం
 ఒక పెద్ద మాయావృక్షంలా
 కనిపించింది
 భయం
 కాలు కదిపితే
 ఏ వూభిలో చిక్కిపోతానోనని
 భయం
 కళ్లు తిప్పితే
 ఏ రాయో విసురుగా వచ్చి
 నేల పడగొడుతుందేమోనని
 భయం
 భయం పాము
 వెంబడించింది
 కదలేదు
 ఎక్కడ నిలబడితే
 అక్కడే పాతుకుపోయా
 ఒక్క అడుగు కూడా
 చలించని దేహాన్ని మోస్తూ గడిపాను
 నెమ్మది నెమ్మదిగా
 నగరం అర్థమవసాగింది
 అరచేతులను చాపి

ప్రేమతో దగ్గరకు పొదుపుకుంది
 నేనున్నానని
 కన్నీళ్లు నిండిన కళ్లతో
 దేహమంతా నిమిరింది
 తొలిసారిజి
 నగరం అరచేతుల్లో
 నిర్భయంగా
 నిద్రపోయాను

వేకువయ్యింది
 అద్దె కొంప ముందు
 సూర్యుడు
 కిలకిలా నవ్వుతున్నాడు
 తల్లి నవ్వింది
 ఆమె నవ్వింది
 పిల్లలు నవ్వారు
 నవ్వు ముఖంతో
 నగరంలోకి బయలుదేరాను

నగరం పనినిచ్చింది
 అన్నం పెట్టింది
 బతుకు రహస్యం చెప్పింది

వూరు విడిచి నగరంలోనే
 సంవత్సరాలు గడిచిపోయాయి

మళ్లీ నగరం
 ఒక పెద్ద మాయావృక్షంగా మారుతుంది
 భయం చొరబడుతుంది
 నిద్ర కరువౌతుంది
 ఎక్కడ కాలువేస్తే
 ఏ వూభి నోరు లాక్కుంటుందోనని
 భయం
 భయం పాము
 దేహమంతా వ్యాపిస్తుంది
 నగరం భయపెడుతుంది
 భయాన్ని జయించడమూ
 నగరమే నేర్పింది

రహదారికి ఒక ఓరగా
 తట్టతో కూరగాయలమ్మే అంకమ్మ
 సరే, ఏ వీధిలోకో వెళ్తుంది
 నాలుగు చక్రాల బండిని
 సత్తువదీరా లాగి
 గోలిసోడా కొట్టే షేక్ మియా
 సరే, ఎటో వొకవైపు వెళ్తాడు
 పల్లెనుంచి నగరానికొచ్చి
 మహానగరం ముఖద్వారంలోకి
 ప్రవేశిస్తున్నాను
 గడిని గడిని దాటి
 నిచ్చెనలెక్కుతున్నాను
 ప్రతిసారి పాము మింగి
 కిందికి జారుతున్నాను

ఏ రోజూ
 ఏ బెంగ బెదురూలేని కోట మాత్రం
 ఏ భయం పాము చొరబడని కోట మాత్రం
 ఒక్క అంగుళమైనా
 చెక్కుచెదరని కోట మాత్రం
 రీవిగా దర్పంగా విలాసంగా
 ఎందుకుందో కారణం ఒక్కటి మాత్రం
 మరింత మరింత బాగా
 అర్థమవుతుంది

రచనా కాలం : 25 సెప్టెంబర్ 2017

పడవ పాట

వర్షం వర్షం
సముద్రమంతా కల్లోలం కల్లోలం
నీళ్లు నీళ్లు నీళ్లు నీళ్లు
ప్రళయం ప్రళయం
పడవ లేదు తెడ్డు లేదు వల లేదు
వలని తెడ్డుని విసిరే చేతులూ లేవు
ఏ నడి సముద్రానో
అస్తమించిన ఆకాశం
తీరంపైన గుడిసె నేత్రాల్లోంచి
ముక్కలు ముక్కలుగా రాలిపడుతూ
చందమామ
రెప్పల కింద కన్నీటి ఉపద్రవం
దోసిలి నిండదు
హృదయం చాలదు
ఇల్లంతా చిల్లుపడిన ఒకే దుఃఖపునావలో
తీరమూ వుందో లేదో
తెలియదు తెలియదు
వర్షం వర్షం

సముద్రం కన్నబిడ్డ
ఏ కెరటం మీదో తప్పిపోయాడు

నిద్ర లేదు, వేకువ రాదు

చీకటి చీకటి చీకటి చీకటి

ఒడ్డుకి కొట్టుకొనివచ్చిన పడవ
పాట పాడుతుంది

గాయపడిన సముద్రమా
గాయానికి లేపనం పూయవూ
రాలిపోయిన నక్షత్రమా
ఆచూకీ చెప్పవూ

రచనా కాలం : 21 అక్టోబర్ 2017

తీరం బతుకు

వర్షం వచ్చి వచ్చి
సముద్రానికి సుడిగుండాన్నో తుఫాన్నో
బహుమతిగా ఇచ్చి
తీరం దాటిపోతుంది
వర్షానికేం
వస్తుంది పోతుంది
తీరమ్మీద బతుకుతున్నవాళ్లదే బెంగంత

ఆ తల్లి ఆ పిల్లాడు
రోజూ ఒక వాక్యాన్ని రాసి
తీరమ్మీద గిరాటువేసి
తెగిన ఏ వలల్లోనో
విరిగిన ఏ తెడ్డులోనో
అదృశ్యమైపోతారు
వెళ్తూ వెళ్తూ వదిలిన పాదముద్రలను
కెరటం వచ్చి లోపలికి లాక్కుపోతుంది

ఇల్లా సముద్రమే
ఎప్పుడూ అల్లకల్లోలంగా వుంటుంది
కాలాలతో రుతువులతో
రాత్రీవగళ్లతో సంబంధం వుండదు

ఇంటి తీరం
హెూరుహెూరుగా దుఃఖిస్తుంటుంది
ఒకరి కన్నీటి చెమ్మను
ఇంకొకరు అద్దుకోకుండా
ఏ ఒక్కరూ ఏ రోజూ ముగించింది
లేదు

తీరమ్మీద బతుకు
ఆకాశానికి తెలీదు మేఘానికి తెలీదు

తీరంవైపు
మిణుకు మిణుకుమంటూ
వస్తోన్న పడవలోనే
వాళ్ల ప్రాణం
రెపరెపలాడుతుంది

ఒక ఉదయం మొదలుకావాలంటే
ఒక రాత్రి గడిచిపోవాలి

రచనా కాలం : 16 మార్చి 2018

రహస్యమేదో

సముద్రంలోంచి
ఒక్క అల కదిలిన శబ్దమూ వినిపించదు
అలలపైన అదేపనిగా
ఎగురుతున్న
సుదూర పక్షుల వలసగానమూ వినిపించదు
అల వెంబటి అల
అల వెంబటి అల
అలలలలుగా
నిశ్శబ్దంగా తీరాన్ని తాకి
అంతే నిశ్శబ్దంగా వెనక్కి మరలిపోతాయి
ఏ ఇసుక రేణువూ
ఖాళీ నత్తగుల్లా
అలవచ్చిన ఆనవాలుని పొక్కదు
వేకువలోంచి చీకటిలోకి
వెలుతురు బింబం నడయాడుతుంది
నడిచివెళ్లిన దారీ మాట్లాడదు
చుట్టూ ఆవరించిన కొండల్లోంచి

ఎగిసే మేఘాల గుంపు
వెనక్కి తిరిగి చూడదు

బోలుగా నిర్లిప్తంగా తీరం
తీరమీద బొమ్మలేసుకుంటున్న ఓ చిత్రకారుడిలో
రహస్యం రహస్యంగానే
మిగిలిపోతుంది

రచనా కాలం : 18 అక్టోబర్ 2017

కథలు చెప్పే అతను

పాటకి

రాళ్లు కరిగి నీరైపోయిన కథ చెప్పాడు

ముప్పై ఏళ్లుగా

ఏదో ఒక కథ

ఎవరికో ఒకరికి చెప్తూనే వున్నాడు

రాత్రి రెప్పవాల్చుని కాలం వరకూ

పాదాల గడబిడ అడుగుల మధ్య

కుండపై దరువేస్తూ

ఏ గుండెలను కరిగించాలనో

ఆ నిశ్శబ్ద సంగీతలయకారుని ఆరాటం

ఏమో ఏ చైతన్యం వైపో

కదిపితే రాళ్ల కథేం

నిజంగా నీళ్ల కథే చెప్తాడు

నీళ్లు అగ్నిగా మారి అడవిని అల్లుకున్న కథ

అశ్రునయనాలతో ఆలపిస్తాడు

అగ్ని కథేం

విల్లు పుష్పంగా విచ్చుకున్న కథ

గొప్ప తమకంతో చెప్తాడు

అతను చెప్పాలి గాని

కుక్కపిల్ల కూడా చెవులు రిక్కించి

వింటుంది

చిన్న గోనె పట్టా

దానిపైనే కూర్చుని

చుట్టూ ఆవరించిన

చీకటి తునకలను చెదరగొడ్తూ

ఒక్కో పాటని

గాలి వీస్తున్నంత సహజంగా

నేర్చుగా

పాడుతాడు

రాతి కాలాన్ని

నిర్దయగా భీకట్టే

వొక్కడు

మనిషిని మనిషిని కలిపే

వొక రాగాన్ని అన్వేషిస్తూ భంగపడ్తూ

యిదే బతుకు అన్నాడు
చెట్టుని కొమ్మని పువ్వుని
మనుషుల్లోకి మళ్ళించే
మహా కంకణమేదో కట్టుకున్నట్టున్నాడు

నావైపు తిరిగి ఒక దరువు వేశాడు

అతని దరువు
రాత్రి నిద్రలోనూ వినిపిస్తుంది

రచనా కాలం : 18 మార్చి 2018

బుక్కెడు బువ్వ

కళ్లు
కాయలు కాసీ కాసీ
కదిలిపోతున్న నావలా వెళ్లిపోయింది
ఖాళీ నావ
సరుకూ సరంజామా గాని
ఒక్క మనిషి తోడుగాని లేని నావ
ఇంకో తీరమ్మీదికి వెళ్లిపోతుంది
తీరం మాట్లాడదు, ఓదార్చదు
గుండెల్లో పొదుపుకుని
కన్నీళ్లభారాన్ని దించదు
పొద్దున్నేం తిన్నావని మాట వరసకైనా
పలకరించదు
పిల్లాపాపలు ఏడుంటారనైనా అడగదు
తెరచాపలేని నావ
ఏ తీరానికి కొట్టుకెళ్తే మాత్రం
ఎవరిక్కావాలి
నావ దుఃఖం నావదే

నావ బతుకు నావదే
 నావని పిలిచి కాస్తా ప్రేమని అందించేవారే లేరు
 నెత్తిమీద ఒట్టి సుంపాతతో
 ఆ తీరమ్మిదికీ ఈ తీరమ్మిదికీ
 సంచరించడమే గాని
 ఏ తీరానికీ నావ కల్లోలం పట్టదు
 తీరాలు మహా కఠినం

మళ్ళీ నావాచ్చింది, మళ్ళీ వెళ్లిపోతుంది
 నావ ఎవరిక్కావాలి
 ఎన్నాళ్లగానో అరిగి అరిగి మిగిలిపోయిన
 నావ ఎవరిక్కావాలి
 ఒట్టి పేద నావ
 దులిపితే పైసా రాలని నావ
 ఖాళీ కడుపు నావ
 ఆకలిప్రేవుల నావ
 బుక్కెడు బువ్వ కోసం
 పొద్దు రేయి
 తీరమ్మించి తీరమ్మిదికి
 కొట్టుకువెక్తున్న నావ

తీరాలకేం గాని
 నావనే మాట్లాడమందాం
 నావ లోపల రగిలే
 తుఫాను హెచ్చరికను
 ఆలకిద్దాం

రచనా కాలం : 19 అక్టోబర్ 2017

రెక్కల కష్టంలోనే

ఒక్క
 ఓదార్పు చినుకూ రాలదు
 ఒక్క
 చేయి సాయమూ మిగలదు
 రెక్కల కష్టం మాత్రం
 బతుకుని
 వేయిన్నొక్క దృశ్యాలుగా
 చిత్రిస్తుంది

ఒక్కో దృశ్యంలో
 ఒక్కో చెమటబొట్టా
 మానవరూపానికి
 నిలువెత్తు ప్రతిబింబమై
 చరిత్రపుటల్లో
 మిగిలిపోతుంది

కాలే
 కడుపుల ఆకలి తీరదు

కరిగే

నెత్తుటిజీరలు చెరగవు

రెక్కలకష్టంలోనే

రాత్రి

రెక్కలు ముడుచుకుని

నిద్రపోతుంది

పగలు

రెక్కలు కూడదీసుకుని

నిద్రలేస్తుంది

ఒంటరి

బొండుమల్లెలు మాత్రం

రాత్రీపగలూ

శ్రమని కలగంటూ

నిద్రని

చెరిపేసుకుంటాయి

రచనా కాలం : 29 ఆగష్టు 2017

ఏడుపొస్తుంది

ఏడుపొస్తుంది

ఏ వూళ్లొనో గింజలేరుకుని

మూటగట్టి ఇంటికితెచ్చి

పొయిమీదికి కుండెక్కించి

నోటినిండా అన్నం మెతుకులు

తిన్నాదో లేదో

ఒంటరి వూరవతల గుడిసెలో

మిణుకుమిణుకుమనే దీపంబుడ్డి కాంతిలో

గుడిసంతా జీరాడుతున్న

నీడల నిప్పుల్లో నిప్పుల తలలో

మళ్లీ రేప్పొద్దుటికి

ఏ వూళ్లొనో గింజలేరుకోవడానికి

జోగుతూ జోగుతూ

నిద్రపంజరంలోకి జారిపోతుంది

ఏడుపొస్తుంది

రచనా కాలం : 12 అక్టోబర్ 2017

ఎదిగాచ్చిన
బిడ్డలరెక్కల్లోంచి
తల్లి కళ్లు నమ్మకంగా
చూస్తున్నాయి

రచనా కాలం : 9 అక్టోబర్ 2017

తల్లి కళ్లు

గూట్లో
రెండు గుడ్లు పొదగబడి
రెండు పిల్లలయ్యాయి
రెక్కలు ఈడేరి
కాస్తా కాస్తా దూరం
ఎగరటం
మొదలుపెట్టాయి
ఇంకొన్ని రోజులకు
రెక్కలు ముదిరి
ఇల్లు దాటి దూరంగా
ప్రయాణించటం నేర్చాయి
ఎంత దూరం ఈదినా
గూటిని
మరిచిపోని రెక్కలు
సగం కూలిన ఇంటిని
భుజాలపైకెత్తుకున్నాయి

ఉత్కల భూమి

భాష తెలియని ప్రాంతంలో
ఆకలి భాష మాట్లాడుతుంది
నోరారా ఆకలి ఆకలి అంటుంది
భాష అర్థమైన వాళ్లు
ముఖం తిప్పుకుంటున్నారు
భాష అర్థంకానివాళ్లకూ
ఆకలి అర్థమవుతూనే వుంది

ముఖం కోల్పోయిన మనుషుల మధ్యే
ఆమె మెతుకు కోసం
వొక్క మెతుకు కోసం అల్లాడుతుంది

మెతుకు మీద ఆమెకు హక్కు లేదు
మెతుకును ఆమె ధిక్కరించనూ లేదు

ఆమె ముఖంలో
ఉత్కలభూమి తారాడుతుంది

రచనా కాలం : 24 మార్చి 2017

ఆకలి నేలలో

చీకటి ఆవరించింది
ఆంధ్రా సరిహద్దు దాటాం
ఆకలి ప్రేవుల వాసన
గాలిలోంచి గుప్పుగుప్పుమని వస్తుంది
బాల్ గావ్
నేల మీద నిల్చున్నాం

కాల్చిన జొన్నకంకిని
చేత్తో పట్టుకుని నోటికందియ్యాలని
ఎవరిదో చేయి
తెగ ఆరాటపడుతుంది

ఒరిస్సా గ్రామంలో
ఆకలి పోయింది

రచనా కాలం : 24 మార్చి 2017

వలస

ఒక పాడుబడ్డ
తలుపులు మూసివున్న
ఇంటిముందుకెళ్లి
తలుపుకొట్టాను

లోపల
ఎవరైనా వున్నారా, లేరు
లోనికెళ్లి చూశాను
నిజంగానే
ఎవరూ లేరు

ఎవరో ఎప్పుడో
పిల్లాపాపలతో బతికిన గుర్తులు
శిలాజాల్లా
ఇంటి మూల మూలా
మిగిలివున్నాయి

ఏ మూల నుంచో
పురాతన గొంతు వొకటి
వినిపిస్తుంది

బయటకొచ్చాను
బయట ఎవరైనా వున్నారా, లేరు
ఎవరూ లేరు

ఇంటి బయటా లోపలా
ఒట్టి నిశ్శబ్దం మాత్రం

వూడలు వూడలు దిగుతూ

రచనా కాలం : 29 జనవరి 2018

అలలలుగా

1

ఒకానొక వేకువజాములో
చీకటి నల్లతాచు
వూరిని చుట్టుకుని
కుబుసం విడుస్తున్న వేళ
వీధిలోంచి
పాదాల చప్పుడు మాత్రమే వినిపించేది
ఒంటరి నిర్మానుష్యవీధిలోంచి
ఒట్టి
ఒట్టి పాదాల చప్పుడు మాత్రమే
వినిపించేది
అవిశ్రాంత పాదాల
అవిచ్చిన్న చప్పుళ్లలో
పగిలి బీటలువారిన నేల
లోలోస
మాట్లాడుతున్నటనిపించేది

2

బతుకు ఘోష

కెరటం విరిగి

కెరటంతో ఆలింగనమయ్యే
ఒక నిరంతర యాతన భాష
మట్టిరేణువుల్లోంచి
లోలోపల్లోంచి

3

నిద్రలేని రాతిగుహల్లో
వేకువతీవెలను ముద్దాడే కల
వేకువ దారిలో
కదిలే ముఖాల్లో
నీడలు నీడలుగా
ఇళ్లు, పిల్లలూ
ఇళ్లలో పిల్లల ఆకలిపొట్టల్లో
వినిపించే
వేలవేల పసిగీతాలు
రెక్కలు తెగి
నేలపై కొట్టుకుంటున్న
చిన్ని చిన్ని పిట్టలు

4

చీకటి పొరలు తొలగి
వెలుతురు ప్రసరిస్తున్న సమయం

సూర్యుడు ఎర్రగా
కాలిన ఇసుపగోళంలా
బతుకును వెతుక్కుంటూ
అడవిబాటలో నడిచే
చెమట భుజాలపై
మరింత గాఢంగా

5

అలలలలుగా సముద్రం పొంగినట్టు
అలలలలుగా స్త్రీలు

రచనా కాలం : 28 నవంబర్ 2017

వేకువ దారిలో

నేను వెళ్తాను
ఈ చిత్తడి నేలలను అరణ్యాలను
వెనక్కి వదిలి
అడవి జనాలను వదిలి
అడవి మార్గాన్ని కూడా వదిలి
రక్తాన్ని చెమటని
ధారబోసిన
నా సొంత ప్రజల నుంచి
చాలా దూరం వెళ్తాను

హింసించబడి మరణించిన
మన పూర్వీకుల వారసులైన పిల్లల వద్దకు
రక్తహీనతతో బాధపడుతున్న
పిల్లల వద్దకు
నా అన్నదమ్ములు అక్కచెల్లెళ్ల వద్దకు
వెళ్తాను

నాలుగు నదులు
ఐదు స్థావరాలున్న ఈ నేలను
వెనక్కి వదిలేస్తున్నాను

నేను
స్వేచ్ఛదాహంతో వున్నాను
నా పడవలో ఒంటరిగా కూర్చుని
దూరంగా తీరంవైపు
కనిపించని నేలని వెతుక్కుంటూ
పడవని నడుపుతున్నాను

సరిహద్దు వద్ద
సెంట్రీ కాపలా లేదు

పడవ
తీరం నుంచి తీరంకు వెళ్లేటప్పుడు
స్వేచ్ఛదాహంతో వున్న
మరికొంత మందిని
ఎక్కించుకుంటుంది

బెంగాలీ మూలం : Kalyani Thakur, Dalit Poet

2

ఎర్రగా
వెచ్చని దమటలా రుతువు

నిండా
మనిషి పరిమళం వెదజల్లే
రుతువు

రుతువును
రెమ్మలు రెమ్మలుగా కత్తిరిస్తూ
కొన్ని చేతులు

కొత్త చిగురుని కలగంటూ
అదే రుతువు

గాయాల పాట

ఈ రాత్రిని పాడను
గాయాల రాత్రి, కన్నీళ్ల రాత్రి

ఎక్కడో
ఏ ఆదివాసీ గ్రామంలోనో
ఒక కల భగ్నమై
మట్టి అంతఃపొరల్లోంచి
విషాదం వాసన వేస్తున్న రాత్రి
ఈ రాత్రిని పాడను

ఎక్కడో తూరుపు వేకువలో
ఒక పావురం రెక్క తెగిపడుతుంది
ఈశాన్యం నేలపై
ఒక నిరసన స్వరం త్రుంచివేయబడుతుంది
కశ్మీర్ లోయలో
ఒక ఆజాదీ దేహం తూట్లుతూట్లు పడుతుంది
ఈ రాత్రిని

ఈ విషాద గాయాల రాత్రిని
పాడను

ఎక్కడో
యూనివర్సిటీ ప్రాంగాణంలో
ఒక నెలవంక ఎర్రగా పుష్పిస్తుంది
సూర్యోదయానికి
వెలుతురు ఆచూకీ లేకుండా
పోతుంది
ఈ కన్నీళ్ల విషాద రాత్రిని
పాడను

ఏ ఊరి
చివరి గుడిసెలోంచో
ఒక వెలివేయబడిన స్త్రీ గొంతుక
మూగగా రోదిస్తుంది
ఏ వీధి
చీకటి మలుపులోంచో
ఒక నిర్భాగ్యుని మూలుగు
తెరలు తెరలుగా వినిపిస్తుంది
ఈ రాత్రిని
ఈ కన్నీళ్ల గాయాల రాత్రిని
పాడను

ఒక నాలుగు కాళ్ల
జంతువు ముందు

చేతులు కట్టుకుని నిల్చిని
నాపై శిరఃఖండనం అమలుజరపబడుతున్న
అనాగరిక స్వప్నాన్ని
వెలివేయబడిన ఆదిమకేకని
గాయపడిన పాటని

నేను పాడుతాను
హృదయంతోనూ, రక్తంతోనూ
పాడినంతవరకూ
ఊపిరి ఆగినంతవరకూ
పాడుతూనే పాడుతూనే
వుంటాను

రచనా కాలం : 17 మార్చి 2017

నీళ్లలోని చేప

చేపల వేటగాడు
నీళ్లలోకి వల విసిరి
దొరికిన చేపలను చూసి
మురిసిపోయాడు
గాయాలతో చేపలు
విలవిలలాడుతుంటే
కళ్లవిందు చేసుకున్నాడు
మరణించిన చేపలపై
మాయా ప్రకటనలు చేస్తున్నాడు

వేటగాడు
వలలు విసురుతూనే వున్నాడు

నీళ్లు అనంతం
చేపలు నీటిచుక్కల్లో నీటిచుక్కలు

ఎప్పుడైనా ఎక్కడైనా
ఎటికి ఎదురీదటమే
చేపలకు తెలుసు

రచనా కాలం : 30 అక్టోబర్ 2016

తురాయి పూల దారిలో

నేలపై
ఒకానొక వాగ్దానాన్ని గుర్తుచేస్తూ
దారి పొడుగునా
ఎర్రని తురాయి పూలు
ఎటు చూసినా
ఆకుపచ్చని దేహాఛాయతో
పత్రనేత్రాల చెట్లు
బాటకి ఇరువైపులా పహారా కాస్తూ
ఆలీవ్ గ్రీన్ రంగులో
కొండలు
♦
ఎక్కడో
ఏ యుద్ధభూమిలోంచో
ఒక సన్నని స్వరం
తెరలు తెరలుగా వినిపిస్తోంది
ఉక్కబోతల ప్రపంచంలో
జీవన సంక్షోభంలోంచి

ఒక పావురం
ఆకాశంలోకి రెక్కలు చాచుకుని
ఎగురుతుంది

రచనాకాలం : 6 జూన్ 2017

మాయావృక్షం

మట్టిపొరల్లో దాక్కొని
లోకమంతా
విస్తారించాలనుకుంటుంది
కొమ్మలను
దేశమీద నోళ్లలా చాస్తుంది
వేళ్లని
భూమి పొరల్లోకి లోలోపలికి
చొరబెడుతుంది

ఆకులతో
శాంతిమంత్రం జపిస్తూ
పూలతో
అభిషేకాల మంత్రోచ్ఛరణలు
చేస్తుంది
విత్తనాలను
దేశం నలుమూలలకూ
వ్యాపించాలనుకుంటుంది

సరిహద్దులపైన లోన
వికటాట్టహాసంతో నర్తిస్తుంది
సరిహద్దుల ఆవల
విషం గొంతును మోగిస్తుంది
కనిపించని హస్తాలతో
హంతకి పాత్రనెత్తి
నిష్ఠగా మౌనదీక్షలో
మునుగుతుంది

మట్టిపొరల్లో
కనిపించకుండా
దాక్కొని దాక్కొని
మహావృక్షంగా మారాలని
తపిస్తుంది

మట్టిని మోసం చేసే
ఎన్ని కుతంత్రాలు పన్నినా
చివరకు ఆ మట్టిపైనే
కూలిపోతుంది

రచనా కాలం : 10 అక్టోబర్ 2017

అనగనగా ఒక ఆవు

అనగనగా ఒక ఆవు
వీధిలో నడుచుకుంటూ వెళ్తుంది
నుదుటిపైన పెద్ద బొట్టు వుంది
స్వేచ్ఛగా మహా రీవిగా
తోక వూపుకుంటూ నడుస్తుంది
వీధివీధిని నింపాదిగా చూస్తూ
నల్లని బలమైన కాలిగిట్టలతో
నేలపైన ముద్రలు వేస్తూ నడుస్తుంది
రథం కదులుతున్నట్టు ఆవు నడుస్తుంది
వీధిలోంచి ఇంటిగుమ్మాలవైపు మోరతిప్పి
దారి చూసుకుంటూ నడుస్తుంది
అలవాటైన వీధులే
అలవాటైన ఇళ్లే
అలవాటైన మనుషులే
ఒక్కొక్కటిని
పట్టి పట్టి కళ్లప్పుగించి చూస్తుంది
దారిలో

జొన్నచేలు ఎదురైతే

జొన్న చేళ్లొకి దిగింది

అరటితోట కనిపిస్తే

అరటితోటలోకి నడిచింది

ఆవు మునిలా నడుస్తుంది

దేశ రాజధానిలోనూ

ఒక ఆవు నడుస్తుంది

దేశం మీదికొస్తుంది

ఈశాన్యం నుంచి వాయువ్యం వరకూ

హిమాలయాల నుంచి హిందూమహాసముద్రం వరకూ

ఆవు పాదముద్రలే వుండాలని

మదమెక్కినట్టు నడుస్తుంది

అనగనగా ఒక ఆవు

రచనా కాలం : 18 ఏప్రిల్ 2018

మాత్రమే

ఈ రోజు కలలోకి ఆవు వచ్చింది

సావిట్ల రాటకి కట్టేసి వుంది

ఎండిన గడ్డి పరకలను మేస్తూ

దవడలను అటూ ఇటూ ఆడిస్తుంది

ఒంటిపైన ఈగలను తోకతో తోలుకుంటుంది

పక్కనే

కుడితిలో మూతి ముంచి

మోర పైకెత్తుతుంది

అంబా అంబా అని అరుస్తుంది

ఈ రోజు కలలోకి

ఆవు మాత్రమే వచ్చింది

రచనాకాలం : 15 అక్టోబర్ 2017

ఇప్పుడు

ఇప్పుడు
పూలను కోద్దామన్నా
దుఃఖం ముంచుకొస్తుంది
పువ్వులాంటి
ఎనిమిదేళ్ల పిల్లని
చిదిమిన చేతుల్లో
ఎక్కడ
నా చెయ్యిందేమోనని భయం
నాకు చేతులున్నందుకు
తొలిసారిగా
సిగ్గుపడుతున్నాను
ఈ చేతులు
కాగితాలపై నాలుగు వాక్యాలను రాసి
రోజంతా మురిసిపోవటానికేనా
పూలను కోసి
చిన్నారి మృతదేహం మీద
నివాళిగా వేయటానికేనా

దుఃఖం ముంచుకొస్తుంది
చేతులుంటేనేం
లేకపోతేనేం

నేలరాలింది
మంచుబిందువులాంటి
తెల్లని ఆ పిల్లే కాదు
నేను కూడా
నెత్తుటి మడుగయ్యింది
గోళీలనేత్రాలున్న
ఆ లేతప్రాణం మాత్రమే కాదు
నేను కూడా

ఇన్నాళ్లు
దేశం నా ముఖచిత్రమని
పొరపాటుపడ్డాను
ముఖంలేని దేశాన్ని
ఇంకెంతమాత్రం
అంగీకరించలేను

కాషాయం చేతుల్లో
నలిగిపోతున్న నా నేలపైన
నిటారుగా నిల్చిని చెప్తున్నాను
మళ్లీ గాయపడటానికి
సిద్ధంగా లేను

సూఫీల నగరం

బిగినిన పిడికిళ్లలో తలెత్తుకుంటుంది

రచనా కాలం : 13 ఏప్రిల్ 2018

రాలిన కుంకుమపూవు

కుంకుమపూల వనంలో

కాషాయ చీడ పట్టి

లేత కుంకుమపూవాకటి రాలిపోయింది

మూడురంగుల దేశంలో

త్యాగం రంగు అర్థం మారుతుంది

దేశం మనిషితనం

చనిపోయింది

తల నుంచి పాదాల వరకూ

ఒకే ఒక్క రంగు, ఒకే ఒక్క రంగు

చెమట మట్టి ప్రతీకైన జెండా ఒడిలో

మంచు కరిగి నెత్తురుగా పారుతుంది

కుంకుమపూల వనంలో

రాలిన లేత కుంకుమపూవు

దేశం మృతదేహం ముందు

ఎర్రని దీపశకలమై వెలుగుతుంది

సామూహికంగా మరణించిన పసిపిల్లలు
సామూహిక దుఃఖంగా మిగిలిపోయిన పసిపిల్లలు

రచనా కాలం : 24 సెప్టెంబర్ 2017

పసి పిల్లలు

ఎందుకో

ఈ ఉదయం పసిపిల్లలు గుర్తుకొస్తున్నారు

ఆసుపత్రి గదుల్లో

ఊపిరి ఆడక ఉక్కిరిబిక్కిరి అవుతూ

అమ్మ ఉమ్మనీటి సంచి కోసం

అల్లల్లాడే లేతపాదాల చిరు ఆకులే

కళ్ల ముందు కదలాడుతున్నాయి

వెళ్లిపోతాను మళ్లీ తల్లిగర్భంలోకి

కాసీంత వెచ్చదనం కోసం

కాసీంత వూపిరి కోసం

అలవికాని ప్రయాణాన్ని వెతుక్కుంటున్నాను

ఉక్కబోతని భరించలేకున్నాను

ఆ పసిపిల్లలు

నేలమీదికొస్తూ రెండు కన్నీటిబొట్లుగా

మిగిలిపోయారు

ఈ ఉదయమూ ఆ పసిపిల్లలే

గుర్తుకొస్తున్నారు

నిశ్చలకెరటమై
తరగలు తరగలుగా
పోతెత్తుతుంది

నీలో నాలో

రచనా కాలం : 21 ఫిబ్రవరి 2018

Wheel Chair Poem

నిర్మానుష్య
రాత్రి తొలివేకువలో
ఒక నిషేధిత గానం
తెరలు తెరలుగా
వినిపిస్తుంది

నీదో నాదో

దేశం చుట్టూ
మొలిచిన కంచెను
ఒక్క వూపిరిరెక్క
తెంపగలదు

నీదైనా నాదైనా

రాలిన
నెలవంకల గానం
నేల వేణువులోంచి

నిశ్శబ్దంగానో, నిర్మాణంగానో

ప్రశ్నని

కూల్చివేస్తున్న సందర్భంలో

బతుకుతున్నాం

◆

ఒక కొనని అందుకుని

ఎగబాకుతున్నాను

తెగిన తీగెలను

ముడివేస్తున్నాను

ఒక అవిచ్ఛిన్నరాగాన్ని ఎత్తుకుని

అవిశ్రాంతంగా ప్రవహిస్తున్నాను

బతుకు చీకటి సొరంగంలోంచి

రెండు లేతకళ్లని బయటకు పెట్టి

భూమిని

తనివితీరా హత్తుకుంటున్నాను

వేలవేల కన్నుల్లో

ప్రతిబింబిస్తున్న నన్ను నేను

వేలవేలసార్లు

నిలబెట్టుకునే రహస్యాన్ని

చేదిస్తున్నాను

నిశ్శబ్దంగానో, నిర్మాణంగానో

నా రక్తనాళాలను

నేను పేసుకోకపోతే

అంతే నిశ్శబ్దంగా

అంతమైపోవాలి

ప్రశ్నగా

రూపొందాల్సిన సందర్భంలో

ఎక్కడో

ఏ చీకటి సొరంగంలోనో

అదృశ్యమైపోవాలి

నిశ్శబ్దంగానైనా

నికారైన ఒక వాక్యాన్ని పేని

సమూహంలో నిలబెడతాను

బారులు తీరిన పాదాల్లోంచి

భూమి మొలకెత్తుతుంది

ఒక వాక్యం

మరొక వాక్యం

ఇంకొక వాక్యం

వాక్యాల ధార, ప్రవాహం

భూమంత పద్యాన్ని అల్లి
భూమి ముందే నిలబెడతాను

◆

విత్తనం
మొలకెత్తుతున్న సందర్భంలో
బతుకుతున్నాం

రచనా కాలం : 27 సెప్టెంబర్ 2017

తూత్తుకుడి

ఏమడిగాం
మా గాలి మాక్కావాలన్నాం
మా నీరు మాక్కావాలన్నాం
మా నేల మాకే కావాలన్నాం
మా నేలపైన
మా హక్కునే కోరుకున్నాం
ఏమడిగాం
మా బతుకు మాక్కావాలన్నాం
ఏం చేశావురా
తూటాలు కురిపించావు
ప్రాణాలు తీశావు
ప్రాణం మాకు లెక్కే కాదు
చెమట చిందించినట్టే
రక్తాన్నీ చిందిస్తాం
మాకు మా రక్తమెంతో
నీళ్లు అంత గాలి అంత
నేలా అంత

మేం

గాలి కోసం ప్రాణమిస్తాం

నీళ్లు కోసం ప్రాణమిస్తాం

నింగి కోసం ప్రాణమిస్తాం

భూమి కోసం బువ్వు కోసం బతుకు కోసం

ప్రాణమిస్తాం

మేం మరణిస్తాం మేం జీవిస్తాం

ఏమడిగాంరా

మా తూత్తుకుడినే కదరా

మేం అడిగాం

రచనా కాలం : 25 మే 2018

పొలం యాత్ర

చెమటబొట్టు

బతుకు యాత్ర చేస్తున్నాయి

బొట్టు వెనుక బొట్టు

బొట్టు వెనుక బొట్టు

నేలదేహం చిందిన చెమటబొట్టు

గొలుసుకట్టుగా

ఒకే దారిలో నడుస్తున్నాయి

చెమటబొట్ల గొంతు

వినేదెవరు

లోలోన పొంగే కెరటం

ఏ హృదయాన్ని తాకుతుంది

చెమటబొట్ల యాత్ర

నిరాఘటంగా సాగిపోతుంది

చెమటబొట్లు

అదుపు తప్పలేదు

ఆవేశపడలేదు
 గురి స్పష్టంగానే వుంది
 గురివైపే నడుస్తున్నాయి
 ఒక తీరం నుంచి
 మరో తీరానికి
 రోజుల తరబడి
 ప్రయాణం చేస్తూనే వున్నాయి
 రక్తం చిందిస్తున్నాయి
 అలసిపోయినా ఆగిపోలేదు
 వెనక్కి తిరిగి చూడలేదు
 చెమటబొట్లు
 ఆకాశంలో పొడిచే చుక్కలు
 రాత్రుళ్లా
 రహదారులపై
 సాగిపోతున్నాయి

ఇంటి వద్ద
 వుయ్యాలలో పాప ఏడుస్తుందో
 వీధిలోకి వెళ్లిన
 పాప ఇంటికి చేరిందో లేదో
 బెంగలేదు
 ఆకలి యాత్రలోనే
 పిల్లాపాప ముసలీముడగ

నడుస్తున్న దారిలో
 ఎండలు ఆరి
 నీడలు వూరుతున్నాయి

చెమటబొట్లు నగరం చేరాయి
 నగరం చేతులు
 పొడవుగా సాగుతూ
 చెమటబొట్ల పాదాలను
 తాకాయి

నగరం రుణం తీర్చుకుంది

పల్లె కౌగిలిలో నగరం
 ప్రేమతో అల్లుకుపోయింది

పొలంయాత్ర
 గెలుపు సాధించింది

నల్లపూలు

ఒకానొక రోజు

నల్లపూలు సమ్మె చేశాయి

వూరి చివరి కొమ్మకు

వేలాడే నల్లపూలు

ఎప్పుడూ లేనిది ఈసారి

కాడల కాళ్లతో

నిటారుగా నిల్చున్నాయి

కొమ్మని దాటి కిందికొస్తే

వాడిపోతాయనే భయంపోయి

సరాసరి వూరిలోకెళ్లి

ఘోరావ్ చేశాయి

తరాల దుఃఖాన్ని

వీధి వీధిలో గొంతెత్తి పాడాయి

దుఃఖం లోపలి అగ్ని

రాజుకుంది

మెత్తని రేకుల హృదయం

లోగడుల్లోంచి

రాజుకున్న అగ్ని

సెగలు సెగలుగా వ్యాపించింది

ఏ లక్షోసారో

దిగులుని దిగమింగుకుని

మరింక ఓవలేకపోయాయి

కొమ్మకు పట్టిన

వేలయేండ్ల చీడని ప్రశ్నించాయి

పూసే హక్కుని

బతికే హక్కుని

తుంచే హక్కు మీకెవరిచ్చారని

అడిగాయి

♦ ♦ ♦

తెలుసు

నల్లపూలకు ఏం జరుగుతుందో

తెలుసు

♦ ♦ ♦

పొంచివున్న తుపాకులు

నల్లపూలపై తూటాలని కురిపించి

నేల రాల్చాయి

రాలిన పూలల్లోంచి

రెమ్మలు గాల్లోకి ఎగురుతున్నాయి

ఆదివాసీల
ఆకలి తీర్చిన ఇంద్రావతి
ఆదివాసీల నెత్తురుతో
పురుడుపోసుకుంటున్న ఇంద్రావతి

రచనా కాలం : 26 ఏప్రిల్ 2018

ఇంద్రావతి

ఈ రోజు

చందమామ

ఇంద్రావతిలోకి దూకి

ఆత్మహత్య

చేసుకుంది

ఆకుపచ్చని అరణ్యంలో

కొమ్మకొమ్మపై ఆకుఆకుపై

చల్లని లేత వెన్నెలని

కురిసే చందమామ

లోపలి కన్నీళ్లని

ఉగ్గబట్టలేకపోయింది

ఇంద్రావతి అలలపై

చందమామ ఆత్మహత్య చేసుకుంది

చందమామ

ఏ తీరానికి చేరుతుందో

చంపావతి నుంచి

రోజూ

ఈ నదిని దాటి వెళ్తున్నాను

ఈ రోజెందుకో

నదిని దాటాలనిపించలేదు

లోపల

దుఃఖం దుఃఖంగా వుంది

హృదయం పగిలి

నెత్తురుకారుతున్న దుఃఖం

నెత్తుటినాళాలన్నీ పిగిలి

ఒక్కంతా నెత్తుటిమయమైపోతున్న దుఃఖం

గాయపడిన హృదయం

ఎన్నిసార్లు కూలిందో

మృతశరీరంలా వుంది నది

రక్తంలా నీళ్లు

చంపావతి నది పొగిలి పొగిలి ఏడుస్తుంది

నిద్రలేని కళ్లతో

రాత్రంతా ఏ వూళ్లో ఏ కథ పాడిందో

నెత్తుటి కథ

ఆకలి కథ

నదులు మృతదేహాల ప్రవాహాలొతున్న కథ

నీళ్లు పారాల్సిన నదుల్లో

నెత్తురేమిటి

నెత్తురు పారాల్సిన దేహంలో

కన్నీళ్లేమిటి

చంపావతి నది

వూళ్లను వూళ్లను అల్లుకుంటూ

ఒరిగిపోతున్నది

నదులెండిపోతున్న కథ పూర్తవకముందే

మరో కొత్త కథకి రంగం సిద్ధంచేయబడింది

చంపావతి నది

దుఃఖం గుంతలో కూరిపోతున్నది

చంపావతిలో నీళ్లేవి

పంటపొలాల్లో వున్నవేది

ఆకలితో వలసెళ్లిపోతున్న వూళ్లల్లో మనుషులేరి

పిడచకట్టిన నది దేహం

కన్నీళ్లతో నిండిపోయింది

చంపావతి నదిలో
దుఃఖం సుఖం తిరుగుతుంది

నదిని దాటి వెళ్తున్నాను

చంపావతి నది నుంచి
కన్నీటి కథలను ఏరి
వూళ్ల మీదుగానే నడుస్తున్నాను

రచనా కాలం : 27 ఏప్రిల్ 2018

నజీబ్ తల్లి

చిప్పిల్లిన కన్నీళ్ల సాక్షిగా
ఆ తల్లి బతికే వుంది
ఆచూకీలేని కుమారుడు
ఏ చెరలో వున్నాడో
బతికున్నాడో లేదో

అపురూపంగా నోటికింత అన్నం ముద్దనందించే దృశ్యం
ఏ అదృశ్య అగాధాల పెనుసంద్రాల వెనుకే అస్తమిస్తుంది

అలసి ఇంటికొచ్చిన వేళ
ముఖాన్ని ఆత్రంగా తీసుకోవడానికి ఏం మిగిలాయి

యిన్ని కన్నీళ్లు
యింత దుఃఖం

ఆశ వొక్కటే చెదిరిపోకుండా మిగిలి వుంది

అల్లుకుంటున్న చేతులు సాక్షిగా
ఆ తల్లి బతికే వుంది

ఇంకా నిద్రపోతున్న దేశాన్ని
కొరడాతో చెల్లుచెల్లుమనిపిస్తోంది

రచనా కాలం : 12 నవంబర్ 2016

ఏం మారలేదు

శీతల గదులలో
తెల్లని దూదిపరుపుపై
బోర విరుస్తూ రూపాయి

చెమటల ఉక్కపోతల్లో
నడిరోడ్డుపై
బోర్లాపడుతూ రూపాయి

ఒకటి దేహానిది
రెండు దేశానిది

రచనా కాలం : 15 నవంబర్ 2016

రెండు విగ్రహాలు

అదొక కూడలి
పక్కపక్కనే రెండు విగ్రహాలు
ఒకటో విగ్రహం మరణించి
దశాబ్దం కూడా కాలేదు
రెండో విగ్రహం మరణించి
ఆరు దశాబ్దాల పైమాటే అయ్యింది
కొన్నేళ్లుగా
ఒక దగ్గరే కలిసి నిల్చున్న చొరవతో
ఒకటో విగ్రహం
రెండో విగ్రహంతో అంది
నేను రైతన్నలకు అన్నం పెట్టాను
నేను భూమిలేనివాళ్లకు భూమినిచ్చాను
నేను పేదోళ్లెంటిలో దీపం అయ్యాను

రెండో విగ్రహం విన్నది
కాని ఏం మాట్లాడలేదు

కొన్ని రోజులు పోయినతర్వాత
ఒక రైతు అటువైపు వెళ్తూ
ఆ విగ్రహాల వద్దే పురుగుల మందు తాగి
ఆత్మహత్య చేసుకున్నాడు

పెద్ద ఊరేగింపు మొదలయ్యింది
ఇంటింటికి పాదయాత్ర మొదలుపెట్టారు
ఒకటో విగ్రహాన్ని పూలదండలతో అలంకరించారు
కొత్తగా వేసిన రంగులతో
ఆ విగ్రహం
మరింత తేజస్సుని మరింత కాంతిని
పొందింది

రెండో విగ్రహం తల ఊడిపడి
చూపుడు వేని మాత్రం
ఆకాశం వైపు చూస్తుంది

రచనా కాలం : 18 మార్చి 2017

అక్టోబర్ 2

గాంధీగారు
నిర్లిప్తంగా కూర్చున్నారు
సుదీర్ఘ ఆలోచనలో వున్నట్టున్నారు
అతని ముందు నుంచి
పాదచారులు
అటూ ఇటూ ఇటూ అటూ
నడుస్తున్నారు
ఎవరూ పెద్దగా పట్టించుకున్నట్టు లేదు
గాంధీగారు ఏమాలోచిస్తున్నారో
ఎవరికీ ఏమంత
అవసరం లేనట్టే
అందరూ వున్నారు

బతికున్నప్పుడు
చూపుడు వేని తూరుపుదిక్కై
నిలవని గాంధీగారు
యిప్పుడెలా మిగిలుంటారూ

అన్నట్టు
ఒకామె గాంధీగారి వైపు
ఒకసారి చూసి
ముందుకు కదిలిపోయింది

గాంధీగారి వద్దకి
ఎవరైనా వెళ్లి
గాడ్సే దేవుడు గురించి చెప్తారా
ఎవరో చింపిరి గడ్డమాయన
లోలోన అక్కడే
గొణుక్కుంటున్నాడు

అయినా
ఎవరైనా పిలిస్తే
లేచి నిల్చిని
ఒక అడుగు ముందుకు వేయటానికి
గాంధీగారు విగ్రహంలో
బంధించబడ్డారు

ఎక్కడనుంచో ఎగురుకుంటూ వచ్చి
ఒక కాకి గాంధీగారి తలపైన వాలింది

ఒక నెత్తుటి భరోసా తర్వాత

సముద్రంతో
సమాంతరంగా ప్రయాణం చేస్తున్న సందర్భం
సూర్యుడు
పడమటితల్లి ఒడిలోకి
ప్రశాంతంగా దిగుతున్నాడు
గాలి
రివ్వురివ్వున కొడుతుంది
అక్కడొకరు ఇక్కడొకరు
జ్ఞాపకాలను వెతుక్కుంటున్నట్టు
నడుస్తున్నారు
విస్తరించిన సరుగుడు చెట్లలోంచి
ఒక పరిమళం ఏదో ప్రసరిస్తుంది
వేలవేల నిముషాల ఉక్కబొత్తల్లోంచి
తెరిపినిస్తూ ఒక పాట
ఏ వీధిలోంచో వినిపిస్తుంది
నెత్తుటి జ్వాలలాంటిదేదో
శరీరాన్ని మైమరిపింపజేస్తుంది

ఒక వూరు
ఒక పోరాటాన్ని ప్రసవించిన వూరు
ఒక నమ్మకం ఒక భరోసా
ఇంకా మిగిలేవున్నాయని తేటపరిచిన వూరు
వూరు ముందు నిల్చొని
దేహీ అన్నాం
వూపిరిజోలె నిండా
వూరే నిండిపోయింది

సోంపేట మీదుగా ప్రయాణం చేస్తూ..

రచనా కాలం : 24 మార్చి 2017

నది చెప్పిన కథ

రాత్రి

నిద్రలో ఒక కల వచ్చింది
వేకువ జాము చీకట్లో
నదిలోకి
పడవేసుకుని వెళ్లాను

నీళ్లలో చేపల రెప్పల కింద
భూమి నిద్రపోతున్న నిశ్శబ్దం
గూళ్లలో పిట్టల రెక్కల కింద
ఆకాశం నిద్రపోతున్న నిశ్శబ్దం

నది ఒక కథ చెప్పింది

అనగనగా ఒక ఊరు
ఊరునానుకుని ఏరు
ఏటి ఒడ్డున చెట్టు
చెట్టు కొమ్మకొమ్మపై పక్షులు

ఎక్కడెక్కడి నుంచో
ఏఏ వూళ్ల నుంచో
వచ్చి వాలాయి

పక్షుల ఆకలి తీర్చిన చెట్టు
వూపిరి పీల్చటానికి కాస్తా దన్నునిచ్చిన చెట్టు

మూడు పూటలా
రెండు రెక్కలతో
చెమట కారుస్తూ
పక్షులు పనిచేశాయి

ఒక రోజు
చెట్టు చుట్టూ కంచెను బిగించారు
పక్షులు ఆకలితో అలమటించాయి
అలమటించిన పక్షుల్లో
తెగింపు పుట్టింది

పక్షులు సమ్మె చేశాయి

చెట్టు చుట్టూ
కంచె వేసిన వేటగాడు
నిర్ధాక్షిణ్యంగా
పక్షులను గురిచూసి
నేలకూల్చాడు

రక్తం, నేలంతా రక్తం

కథ చెప్తున్న నది వాణికిపోతున్నది

కథని కొనసాగించింది నది

నేలకూలిన పక్షులను చూసి
మిగిలిన పక్షులు నిరాశపడలేదు
రెక్కలు బిగించాయి
నిటారుగా నిల్చున్నాయి

నిరసన యాత్ర
ఆకలి యాత్ర
పోరాట యాత్ర చేశాయి

చెట్టు చుట్టూ
కంచె తొలగింది
పక్షుల అమరత్వంతో
నోటికి మళ్లీ బువ్వు అందింది

నది కథ చెప్పి
మౌనంగా వుంది

ఎన్ని కథలున్నాయో నదిలో
ఎన్ని కన్నీళ్లున్నాయో నదిలో

మరో కథనో వెతనో నెమరేసుకుంటూ
ఇంకా మౌనంలోనే వుంది నది

రచనా కాలం : 2 జనవరి 2017

నదిని దాటుతూ

ఎన్నిసార్లు
నదిని దాటానో
దాటిన ప్రతిసారి
నది కనుగుడ్లపై
కన్నీటిచారికలను
చూశాను

నది మాట్లాడలేదు

ఎన్నిసార్లు
తీరం మీద నడిచానో
నడిచిన ప్రతిసారి
తీరంపైన
రాకాసి పాదముద్రలను
చూశాను

తీరం మాట్లాడలేదు

ఎన్నిసార్లు
నీళ్లల్లో వూరి ప్రతిబింబాన్ని వెతికానో
వెతికిన ప్రతిసారి
వలసెళ్లిన వూరుని
అడుగునెక్కడో తేలిన రాళ్లల్లో
చూశాను

నీళ్లు మాట్లాడలేదు

నేనిప్పుడు
నది గొంతునయ్యాను

రచనా కాలం : 8 జనవరి 2018

ఒక గతంలో ఒక వర్తమానంలో

ఏరు
ఎక్కడో కొండల్లో పుట్టి
గల గల గల గల
నీటి మాటలతో
వూరుని నిద్రలేపి
వూరి దోసిలిలోకి
సూర్యోదయాన్ని వొంపుతుంది

వూరు
ఆ పక్క ఈ పక్క కొండలతో
నాగలి బొరుగు వదిలి
నారమిల్లు గోడ ఆసరాగా
ఎగబాకే
సన్నని తీగెమొక్కలను
ఒళ్లొనేసుకుని
బతుక్కింత ఆసరా అవుతుంది

మిల్లు
ఆకలికేకల నినాదాలతో
ఉదయం సాయంత్రం
చీమలబారుగా సాగే
జనం చేతుల్లో
ఎరోజుకారోజు
ప్రాణం పోసుకుంటుంది

ఎరు మిల్లు వూరు
ఒక గతంలో ఒక వర్తమానంలో

రచనా కాలం : 29 జనవరి 2018

తీరానికి

ఈ రాత్రి
నెలవంక ఓ పడవ
మేఘావృత ఆకాశంలోకి
ఆకాశం హృదయంలోకి
ఈదుకుంటూ వెళ్తుంది
ఇళ్లలేని కలలులేని
పాదరక్షలులేని నిద్రలేని
గాయపడినవాళ్లూ ఆకలితో దుఃఖించేవాళ్లూ
పారిపోయినవాళ్లూ ఖైదులూ
శ్రామికులూ పోరాటకారులూ
ప్రేమికులూ స్థానికేతరులూ
ఉద్యోగస్తులూ
వాళ్లంతా ఏమీలేని శూన్యం గుండా
తరలించబడుతున్నారు

ఎక్కడైతే
విమానాలు ఎగరవో

ఎక్కడైతే
 క్షిపణలు చేరుకోవో
 ఎక్కడైతే
 పక్షులకు రెక్కలు అవసరం లేదో
 వర్షంపడదో
 ఎక్కడైతే
 భూమి గురుత్వాకర్షణశక్తిని
 కోల్పోతుందో
 అక్కడికి
 అమరత్వం ప్రవహించే చోటుకి
 యివన్నీ
 నెలవంక పడవ ద్వారా
 తరలించబడతాయి

మనం ఈదుతున్నాం
 దట్టమైన ధూళితో నింపబడిన
 సముద్రం గుండా
 ఏ చోటుకి చేరాలో తెలియని స్థితి
 ఈ ప్రయాణం
 మన స్వస్థలానికి
 కదలకుండా వుండు
 పాట పాడు
 పడవ నడిపే స్త్రీ చెబుతున్నది
 రాత్రి సుదీర్ఘమైనది

కశ్మీరీ మూలం : Uzma falak

Poem

నిరాశని రానివ్వొద్దు
 నిన్ను పక్కకి మళ్లిస్తుంది
 రాయటం మాత్రం మరిచిపోవద్దు
 ఒట్టి రాళ్లతోనే కాదు
 కాగితాల మీదా రాయాలి
 చెట్ల ఆకుల మీదా రాయాలి
 రక్తమయమైన రహదారుల మీదా రాయాలి
 గుర్తుంచుకో
 మన ప్రియమైన పదం
 ఆజాదీ

నెత్తురోడుతున్న హృదయంతో
 నేను రాస్తున్నాను

కశ్మీరీ మూలం : Inshah malik

3

ఎవరూలేని

ఒంటరి దుఃఖాన్ని ద్వేషిస్తాను

లోలోన రగిలే లగ్ని కుంపటిని

నెత్తి మీద నుంచి

భజ్జన కిందికి పగులగొడతాను

కాల్చుకుతింటున్న దుఃఖం

పరమ మోహపూరిత దుఃఖాన్ని

పెంకులు పెంకులుగా

విరగగొట్టకపోతే నిద్రలేదు

నా రాతి పిడికిల్లోంచి

దుఃఖం చిగురిస్తుంటుంది

నేను దుఃఖాన్ని ప్రవిస్తాను

దుఃఖం నన్ను ప్రవిస్తుంది

దుఃఖం కంచెల మధ్య నేను పునర్జీవిస్తాను

ఏ కెరటం చెరిపేయని

ఏ కెరటం చెరిపేయని
కొన్ని పాదముద్రలను విడిచిపెట్టాను
నేల పరిమళంతో
నిండా ప్రేమలో మునిగివున్నాను
వూరి కళ్లల్లోంచి
యుగాలుగా సూర్యోదయసూర్యాస్తమయాలను
చూస్తున్నట్టే అనిపిస్తుంది
వూరు నా ఆనందం
వూరు నా దిగులు
ఈ వూరి మట్టిలో నా వేళ్లు పాతుకుపోయి
చేతుల కొమ్మలతో
లోకంలోకి విస్తరిస్తున్నాను
నిన్నో మొన్నో
పరిచయమైన స్వల్పకాల అనుబంధమసలే కాదు
రాత్రి లేదు పగలు లేదు
ఒకే ఒక్క ఆరాటం
హృదయస్ఫూరణ్లోంచి వినిపించే నిశ్శబ్దగానం

వూరి ఒడిలో ఓలలాడాలానే
నిరంతర దుఃఖప్రవాహం

ఈ వూరిలో ఏ తీగె పెనవేసుకుందో
విదిలిస్తే వదిలిపోయేది కాదు

రచనా కాలం : 10 ఆగష్టు 2017

Mourning of heart

ఏం లేదు
నిశ్శబ్దగానమే మిగులుతుంది
తడితడి కళ్లల్లోంచి
దుమికే జలపాతాల హోరు
ఏ కఠిన పొరలకిందో ఇంకిపోయింది
దేహం నలుమూలల్లోంచి
ఎగిసే ఉద్విగ్నకెరటాల ఉనికీ
ఎక్కడో ఏ మూలో
అదృశ్యమైపోయింది
నిన్నే కడసారిగా వినిపించిన
వేలవేల అగ్నిపర్వతాల ప్రేలుళ్లా
వినిపించలేదు

ఏ దిశలోంచో
వీచే సన్నని గాలిస్ఫర్వకే
మైమరిచిపోయాను
అటువేపు తలతిప్పితే
ఇటువేపు నోరారా పిలిచే దగ్గరితనం

ఎటువేపో కదలిపోయింది

ఒంటరిబావిలో ఈదులాడుతున్నాను

దారిలో పెదాలపైన నవ్వుతో

ఎవరో ఒకరు

చేయి పట్టుకుని కొంతదూరం నడిపిస్తారు

కాస్తా ఓదార్పునిచ్చే

నవ్వు మాత్రమేనని

ఇరువురికీ తెలుస్తూనే వుంటుంది

చీకట్లో నడుస్తాం

ముఖాల్లో దుఃఖాన్ని పసిగట్టే

చీకట్లో ప్రయాణిస్తాం

ఒకరి తడి ఒకరికి అంటుతుంది

ఒకరి స్పర్శ ఒకరికి హాయినిస్తుంది

ఎడారిలో ఎగిరే గువ్వ

ఎక్కడో ఒక దగ్గర రాలిపోతుంది

ఒట్టి రెక్కలతోనే ఈదులాడాలి

అలసిపోయిన వరకూ

అలసి ఆగిపోయిన వరకూ

నిరంతర యానం చేయాలి

తోడుగా నిశ్శబ్దగానం మాత్రమే వుంది

రచనా కాలం : 29 ఆగష్టు 2017

తెరిపి / ముసురు

చాన్పాళ్ల తర్వాత

ఒక వెలుతురు కిరణం ప్రసరిస్తుంది

గడ్డకట్టిన ఒకానొక మంచుపెళ్ల

ఒక్కొక్క బొట్టుగా కరుగుతుంది

కనుగుడ్ల వెనుక

నెత్తురు కారుస్తున్న ఒక్కొక్క జ్ఞాపకం

ఒక్కొక్క దుఃఖశకలంగా మిగిలి

ఆపాటికే చిన్న మెరుపుతునకై

మబ్బులు తొలగే సాయంత్రాల్లో

చేలల్లోంచి వీచే లేతగాలిలా

ఉప్పుతేరిన చెంపలతీరాన్ని తాకుతుంది

చీకటి పడుతూనే చీకటి పడుతూనే

ఇంటి నుంచి పిలుపు వస్తుంది

ముక్కలు ముక్కలైన హృదయం

ఎప్పటికీ అతుక్కోదు

తెరిపి ఇస్తున్నట్టే ఇస్తూ

ముసురు కమ్ముకుంటుంది

రచనా కాలం : 5 ఆగష్టు 2017

Struggle of pain

రోజూ

కాస్తా దుఃఖం, కాస్తా కన్నీరు
హృదయప్పొరల్లోంచి
కాస్తా కాస్తా
ఉబికి వస్తుంటాయి
కాసిన్ని అనుభూతులూ
కాసిన్ని మమతలూ

ఏ అర్థరాత్రో
నిద్రలోంచి అకస్మాత్తుగా
లేచి కూచుంటాను
నా చుట్టూ అప్పటికే
జ్ఞాపకాలు నిద్రలేచి కూచుంటాయి
ఒకరి ముఖంలోకి ఒకరం
ముఖం పెట్టి యాతన పడతాం
బిగిన చీతివేళ్ల సంకెలలోంచి
దారిని వెతుక్కుంటూ
ఆ దారిలోనే ముగిసిపోతాం

నేనూ నా జ్ఞాపకాలూ
నెమ్మది నెమ్మదిగా
మార్మిక లోయల్లోకి జారిపోతాం

గాయపడిన
పగళ్లలో తిరిగి తిరిగి
రాత్రుళ్లలో
కలవరిస్తుంటాను

గాయం ఎంత మృదువో, అంత కఠినం

రచనా కాలం : 5 ఆగష్టు 2017

నిశ్శబ్దం ఊయలలో

ఊరటనిచ్చే
ఒకే ఒక్క పదం కోసం
పడిగాపులు కాస్తున్నాను
తెగిన తీవెలను
అతికించే పనిలో వున్నాను
ఒక్క పదం పూవు రాలి
నేలను పరిమళభరితం చేస్తుందన్న ఆశతో
నిశ్శబ్దాన్ని మోస్తున్నాను
శబ్దమయ ప్రపంచంలో
నిశ్శబ్దానికి జోలపాడుతున్నాను
నిశ్శబ్దం
నా దేహం పూయలలో
పూయలలూగుతుంది

రచనా కాలం : 7 సెప్టెంబర్ 2017

కాస్తా దూరంలోనే

నువ్వు నేనూ
పిలిస్తే పలికేంత కాస్తా దూరంలోనే
నువ్వుక్కడ ఏ జ్ఞాపకాన్నో
అక్షరాల్లోకి అనువదిస్తూ వుంటావు
నేనిక్కడ ఏ ఒంటరి క్షణాన్నో
క్షణక్షణం కలవరిస్తూ వుంటాను
ఒక్కసారిగా
పాతవైభవాన్ని ఇద్దరం పంచుకోవాలని
తెగ తాపత్రయపడతాం
ఏం మిగల్గేదు
సాయంకాలం దిగులు
ఇద్దరిలోనూ పరుచుకుని వుంది
ఒక మాటో ఒక పిలువో
ఈ కొస నుంచి వినిపిస్తూ
నిశ్శబ్దాన్ని మాయం చేస్తుందనుకుంటాం
భ్రమని నిజమని నమ్మడం
అలవాటైపోయింది

నువ్వు నేనూ
కలుస్తామనే నమ్మకం వుంది
నమ్మకం వెనుక
ఒక గాఢ ఆలింగనం వుంది

రచనా కాలం : 9 ఆగష్టు 2017

కాంతి

ఇవాళ
కిటికీ కనురెప్పల్లోంచి
గదినేత్రాల్లోకి
కాంతి ప్రసరిస్తుంది
రెండు రోజులుగా ఆవరించిన ముసురు
ఒక్క కాంతిపుంజం రాకతో
ఎటో
రెక్కలు కట్టుకుని ఎగిరిపోతుంది
నిన్నటి నుంచి
పొరలుపొరలుగా వ్యాపించిన దిగులు
కన్నుల్లో వూరే
కాసిత చెమ్మగా మిగిలిపోతుంది
ఒక అస్పష్టచూపులోంచి
ఏదో మహత్తు జరగబోతున్నట్టు
లీలగా
అనిపిస్తుంది

రచనా కాలం : 10 జూలై 2017

పునరుత్థానం

పునరుత్థానం చెందడమే
తిరిగి తిరిగి లేవడమే
దూరమైన స్వప్నాన్ని దరికి వెళ్లి
ఒడి చేర్చుకోవడమే
వెంటాడే దిగులును
రాత్రీపగలూ ఆనందంగా మోయడమే
బరువునూ
బాధ్యతగా ఆస్వాదించడమే
కళ్లలో సముద్రాన్ని చూసి
ఉప్పొంగి ఊరటచెందడమే
నిద్రలోనూ మెలకువలోనూ
మొలకెత్తుతున్న అక్షరాలతో
కాసిన్ని క్షణాలు సేదదీరి
ఒక దృఢవాక్యంగా నిలబడడమే

ఊపిరి ఊపిరి నిండా
నేల పరిమళమే అల్లుకుంది

రచనా కాలం : 2 ఆగష్టు 2017

నాన్నొచ్చే సందర్భం

ఎక్కడో
దూరంగా కొండల్లోంచి
ఏ అర్ధరాత్రో ఏ తెల్లారగట్టో
నాన్న పూళ్లకి దిగేవాడు

భుజానికి సంచి
సంచులో పుస్తకాలు
కళ్ల నిండా శూన్యంతో
ఏవేవో కలలతో
దిగుళ్లతో కన్నీళ్లతో

ఏ ఆదిమ చిత్రకారుడో
గుహ నుంచి గుహలోకి సంచరిస్తూ
ఇంకేం లేనట్టు
కుఢ్యాలపై బొమ్మలను ముద్రించటమే
పూపిరిగా బతికినట్టు
నాన్నా అంతే

బొమ్మల వ్యసనపరుడు
ఎప్పుడొచ్చినా
అనేక రంగుల కలబోతగా కనిపిస్తూ
ఒక్కో రంగులో
అంతర్ధానమైపోతూ

నాన్న ఎప్పట్లానే
ఇంటిలోకి అడుగుపెట్టేవాడు
నెలంతా కనిపించని నాన్న
ఏదో విషాదం రంగుని పులుముకుని
అమ్మకి దొరక్కుండా

నాన్నలూ కల్లోలసముద్రాలే
లోపల కెరటాల్తో విరిగిపడతారు
దుఃఖం సుడిగుండంలో
పూడికపోతారు

నాన్నలు తెలీరు గాని
ఏ విషాదమూ మోయకుండా
ఏ నాన్నా వుండరు

రచనా కాలం : 31 మార్చి 2018

కన్నీటి దారిలో

నావ వెళ్లిపోయింది
ఒడ్డు ఒంటరిగా మిగిలిపోయింది
నిశ్శబ్ద సముద్రంలో
అలల పసిరెక్కలను నిమురుతూ
నావ కదిలిపోయింది
ఆకాశం అన్నీ చూస్తూనే వుంది
నీరు గుండె బిగబట్టి
నావకు దారి ఇస్తుంది
బతుకు సముద్రంలో
అనేకానేక దారుల్లో ప్రయాణించిన నావ
కడసారి ప్రయాణంలో
కన్నీటి దారిలో కదిలిపోతుంది

ఒడ్డు నిలువెల్లా నీరైపోతూ
మళ్లీ మళ్లీ చూసిన దృశ్యాన్నే చూస్తుంది

రచనా కాలం : 24 జూన్ 2017

ముసురు

ముసురు పట్టింది
పగలే చీకటి కురుస్తుంది

నేలపై
మంత్రించిన పిడికెడు అక్షరాలను వెదజల్లి
ఒక యాత్రికుడు
మౌనంగా కదిలిపోతున్న దృశ్యం
పదే పదే
కళ్లముందు నిలుస్తుంది

నింగిని నేలని ఏకం చేసే నీటిధార
ముసురులో ఒణికిపోతున్నాను

ఒకానొక సాయంత్రంలో
రెండుశిఖరాల మధ్య నీళ్ల వంతెనపై
సూర్యుడు
దిగంతాల్లోకి అదృశ్యమైపోతుంటాడు

ఆకాశం
పాలిపోయిన రంగులోకి
మారిపోతుంది

ముసురు నెమ్మది నెమ్మదిగా వ్యాపిస్తుంటుంది
దేహం నుంచి దేహంలోకి సరసరా పాకుతుంది

ఒంటరి నిశ్శబ్ద ప్రయాణంలో
కనురెప్పలు మూతపడవు
చేతివేళ్లు కదలవు
గాయపడి నెత్తురుకార్చిన గుండె
ఆఖరిసారిగా ఒక్క మాటా మాట్లాడదు
ఒక వేకువ
నేల రాలిపోతుంది

ముసురు తగ్గుతుంది
చిమ్మచీకటి మాత్రం మిగిలే వుంటుంది

రచనా కాలం : 11 జూలై 2017

ఒకింత సలపరం

మరిచిపోవటం
తడిసిన అక్షరాల జడిలోంచి
శక్తిని కూడదీసుకుని
మళ్లీ నెమ్మదిగా నడవటం
ఒక పని మొదలుపెట్టి
అర్థాంతరంగా ఆగిన తర్వాత
ఏం కానట్టే
తిరిగి నెత్తికెత్తుకోవటం
చెంపలపై కారిన కన్నీటిచారికలను
ఉత్త చేతులతో నీళ్లతో
కడిగేసుకోవటం
ఏదీ, ఏ హృదయం కంపనమూ
కుదురుగా వుండటం లేదు
దిగులు ఆవరించినట్టే ఆవిరించి
చెల్లా చెదురైపోయి
గాలిలేని తిత్తివలే
హృదయం వేళ్లాడుతుంది

బతుకు మీద
చల్లని చేతుల స్పర్శని కూడా
ఎంత త్వరగా అయితే
అంత త్వరగా మరిచిపోతున్నాం
సమాధుల పగుళ్లలోంచి
చూపుల చిగుళ్లను తుంచి
అవతలో ఇవతలో
పడేస్తున్నాం
నిరుదులాగే పాత జీవితాన్నే
మొదలుపెడుతున్నాం
పాత జ్ఞాపకాల్లోనే మిగిలిపోతున్నాం
నిజానికైతే
గడియ గడియకూ
కాలం కరకు పాదల కింద
హృదయం నలిగిపోతుంది
కొత్త వాక్యానికి ప్రాణం పోసేవరకూ
తిరిగి
పునర్జీవనం లేదు
డా. వి. చంద్రశేఖరరావు గారి స్మృతిలో..

చిప్పిల్లిన కళ్లు

ఇంటి వాకిలిలో
దయ చిప్పిల్లిన కళ్లనెవరో
వదిలేసి వెళ్లిపోయారా
ఎటువేపు నడిచినా
తడి అంటుకుంటుంది
పాదాలకింత తడి
హృదయానికింత తడి
కన్నులకింత తడి
అంటుకుంటుంది

ఏమో
నిశ్శబ్దంగా ఎవరైనా రోదిస్తూ
నడిచి వెళ్లివుంటారేమో
దారంతా కన్నీళ్ల వూట
నిన్న
ఇంటి ముందు నిల్పొని
వడలిన చెట్టులా

అలా నిల్చునే వుండిన అవ్వ
రాసిన దుఃఖగీతమా
ఏమో
ఎండపూట ఇద్దరు కళ్లలేని అనాధులు
ఒకరి చేతిలో
ఒకరు చేయివేసుకుని
నడిచి వెళ్లినట్టు గుర్తు
వాళ్లవేనా ఈ కన్నీళ్లు
ఏమో

రాత్రంతా నిద్ర లేదు

ఎవరివో ఈ కన్నీళ్లు

ఏడాదిక్రితం
పొయ్యివద్ద అన్నం వండుతూ
కుప్పకూలిపోయిన
ఆ ఆకలితల్లి దృశ్యం
కళ్లముందు చెదిరిపోలేదు
నోరారా అమ్మా అని పిలిచే
మా బడిపిల్లాడి గొంతు
మూగవోయింది

వాకిలిలో కురిసినవి నా కన్నీళ్లేనేమో

రచనా కాలం : 11 మార్చి 2018

ఒంటరి ఏకాంతదేశంలో

ఎవరూలేని
ఏకాంతదేశంలో
నిశ్శబ్దంగా వాన కురుస్తూ
బొట్లు బొట్లుగా
ఇంటి ముంజూర్ల నుంచి
నేల మీదికి
రాలుతుంది

గాలిలో
వదలిన ఆకు వొకటి
ఎగురుతూ ఎగురుతూ వచ్చి
ముఖాన్ని
తాకుతుంది

ఒకింత చెమ్మేలేని
మట్టిపొరల్లో
ఏ పురాతన గొంతో తెగి

ఆకుపచ్చని శ్వాసని
ఎగబీలుస్తుంది

ఎవరూలేని
ఎవరూలేని
ఎవరూలేని

ఒంటరి ఏకాంతదేశంలో
ఒక కవో, కవి వాక్యమో
తలపైన చేయివేసి

నిమిరి

దగ్గరికి తీసుకుని
హృదయంలో పొదుపుకుంటుంది

కనుగుడ్లు చిదిగి
సముద్రం ఉప్పొంగుతుంది

రచనా కాలం : 11 అక్టోబర్ 2017

కుదుపు

ఒకే ఒక్క మనిషి కోసం
 అన్ని పనులూ వదిలిపెట్టి
 ఖాళీచేతులతో కనిపించని భారాన్ని మోస్తూ
 ఏడేడు సముద్రాలు దాటి వస్తాడు
 పుట్టిన గడ్డపైన
 బాల్యం పసితనంలోంచి
 కాళ్ళూ చేతులూ దోగాడించి
 ఎంతదూరం పాకాల్సొస్తే
 అంత దూరమూ పాకుతాడు
 ఉచ్చాసనిశ్వాసాల్లో వినిపించే
 ఒకే ఒక్క పిలుపు కోసం
 పిలిచే చేతుల స్పర్శ కోసం
 చేతుల స్పర్శలో రూపుదిద్దుకునే
 వెచ్చని గూటి కోసం
 ఏడేడు సముద్రాలే కాదు
 వేయి సముద్రాలైనా దాటి వస్తాడు
 ఒక జ్వరంకాసిన ఉదయం పూట

మంచంపైన అతుక్కుపోయి
 కళ్లను ఏ జ్ఞాపకాల ఆవంకిందో
 వెచ్చబరుచుకుంటున్న సమయంలో
 కబురొస్తుంది
 ఉలికిపాటుగా దిగ్గున లేస్తాడు
 కబురుతో పాటూ
 లోపలి నుంచి ఏడుపూ వస్తుంది
 చెంపలపై కారిన కన్నీళ్లు
 ఎండిన నదుల్లా గడ్డకడతాయి
 తల్లిపేగుల్లోంచి వినిపించే లాలిపాట
 ఏ నేల మీదో
 బతుకు ప్రయాణంలో అలసిపోయి
 సేదతీరుతున్న
 అతని ముఖంలో
 నీడలు నీడలుగా అల్లుకుంటుంది
 ఒక్కో నీడ పొడా
 ఒక్కో జ్ఞాపకం
 దేహాన్ని మనసుని బిగించి కట్టివేస్తాయి
 మెలకువ రాదు
 నిద్రా రాదు
 హృదయం ముక్కలు ముక్కలౌతున్న
 ఒక స్థితి
 ఒక్కటే
 నిల్చున్న చోటు నుంచి ఎగిరి
 అమ్మ ఒడిలోకి వాలిపోవాలి
 'ఇంటివైపు' కవి కోసం..

ఒక కవి దుఃఖం

నిశ్శబ్దమైపోయాడు
ఇంటి బయట గుమ్మం మీద కూర్చుని
ఏవో నాలుగు వాక్యాలను అల్లుకుంటూ
లోలోన తర్కించుకుంటున్నాడు
కుడ్యాలు లేవు
కుఢ్యాలపై శిల్పాలు లేవు
రంగులు లేవు
రంగులను చిత్రించే కుంచెలు లేవు
క్షణక్షణం
రగిలిపోతున్నాడు
చీకట్లోకి ముఖం ఆన్చి
వెలుతురును వూహిస్తున్నాడు
ఒక ఖాళీ తెల్లకాగితాన్ని
వేయిరెక్కల సీతాకోకచిలుకగా మలిచిన
సందర్భాలని సన్నివేశాలని
పోగుచేసుకుంటున్నాడు
మళ్లీ మునుపటి కలల కోసం

కలల్లో ప్రవహించే కాంతిపుంజాల తుమ్మెదల కోసం
అనంత జీవితానుభవంలోంచి
ఒక్కొక్క సందర్భాన్ని ఒక్కొక్క సన్నివేశాన్ని ఏరి
నిశ్శబ్దపుటాయలలో తూగుతున్న
ఇంటిలోపలికి వెదజల్లుతున్నాడు
అద్భుత కళాఖండాలను సృష్టించిన

చేతివేళ్లు

ఎక్కడో ఏ గదిలోనో
ఏ చీకట్లోనో వున్నాయి
అతను ఒక్కొక్క జీవిత శకలాన్ని
లోపలికి వెదజల్లుతూనే వున్నాడు
వీధిలో
వీధి దీపం చుట్టూ
కాంతి తీగెలకు వేళ్లాడుతూ
తూనీగలూ
రంగురంగుల కీటకాలూ
తళుకుల మిణుకుల నక్షత్రాలూ

అతను నిశ్శబ్దం నుంచి
మెల్లమెల్లగా తేరుకుంటున్నాడు

రచనా కాలం : 3 అక్టోబర్ 2017

ఒక ఆధునిక జ్ఞాపకం

ఓ ప్రాచీన ప్రాంతంలో

నడుస్తున్నాను

రోజుల రోజుల తరబడి

ఒకటే కల వెంబడిస్తుంది

గుట్టలు గుట్టలుగా

పోగుబడ్డ రాళ్లొకవైపు

కనుచూపుమేరంతా

పరుచుకున్న ఇసుకపొరలొకవైపు

రేయింబళ్లు

దేన్నో వెతుక్కుంటూ వెతుక్కుంటూ

ప్రయాణిస్తున్నాను

రాత్రి ఒడ్డెంబటి పగటిలోకి

పగటి ఒడ్డెంబటి రాత్రిలోకి

తెగిపోకుండా తేలిపోకుండా

నడుస్తున్నాను

దారిలో

పచ్చని పొలాలోకవైపు

బీళ్లొక వైపు

ఎండిన స్తన్యాలొకవైపు

ఎగిసె సంతోషకెరటాలొకవైపు

పిల్లలొక వైపు

ముసలివాళ్లొక వైపు

తుపాకులొకవైపు

సంకెళ్లొక వైపు

పొరలుపొరలుగా రాలుతున్న బతుకులొకవైపు

భ్రమలొకవైపు

దేన్నో

వెతుక్కుంటూ వెతుక్కుంటూ

విరామంలేని ప్రయాణంలో

ఓ ఆధునిక ప్రాంతానికొచ్చాను

లోలోపల్లోంచి

ఒక ఆధునిక జ్ఞాపకం దొలుస్తుంది

రచనా కాలం : 8 అక్టోబర్ 2017

రెక్కల్లెని

రెక్కలు కత్తిరించారు
పువ్వుపువ్వుపై వాలే సీతాకోకచిలుక
రెక్కలు కత్తిరించారు
ఊరంతా తిరిగి ఊసులు చెప్పే
సీతాకోకచిలుక రెక్కలు కత్తిరించారు
హరివిల్లు రెక్కలతో
ఇల్లు ఇల్లా తిరిగే
సీతాకోకచిలుక రెక్కలు కత్తిరించారు
గడపగడపపై రంగుల రంగవల్లులేసే
సీతాకోకచిలుక రెక్కలు కత్తిరించారు
కుమిలిపోయింది

రెక్కల్లెని సీతాకోకచిలుక

అల్లాడిపోయింది

రెక్కల్లెని సీతాకోకచిలుక

పంజరం ఊచల్లోపల

పుస్తకాలపై వాలివాలి విసుగుచెందింది

రాత్రీపగలూ పుస్తకాలనే పీల్చి

పుస్తకాల్లోనే ఆవిరైపోయింది

పిచ్చి సీతాకోకచిలుక

అల్లరి సీతాకోకచిలుక

ఒక రోజు

తెగిన రెక్కల్ని

ఒట్టి మొండేన్ని చూసుకుని

కన్నీరుమున్నీరయింది

ఒకానొక చీకటి ఉదయం

రోజూ కనిపించే తీగనే

మెడకు ఉర్రేసుకుని

నేల రాలిపోయింది

రచనా కాలం : 16 అక్టోబర్ 2017

Unwanted Image 1

ఆటబొమ్మల్లో
బాల్యాన్ని వెతుక్కుంటున్నారు
ఎగరని పక్షుల్లో
ఎగిరే పక్షుల్ని
కదలని పాముల్లో
కదిలే పాముల్ని
గాండ్రించని చిరుతల్లో
గాండ్రించే చిరుతల్ని
ప్రాణంలేని బొమ్మల్లో
ప్రాణాన్ని ప్రతిష్ఠిస్తున్నారు
ఎగురుతున్నారు
పాకుతున్నారు
గాండ్రిస్తున్నారు

ఒకానొక
యాంత్రిక యుగంలో
ఒకానొక పిల్లలు

రచనా కాలం : 3 అక్టోబర్ 2017

Unwanted Image 2

ఆటబొమ్మలతో
ఆడుకుంటున్నారు
కొనడం, అమ్మడం
అమ్మడం, కొనడం
బేరమాడటం
బతిమాలాట్టం
జీవితం
అంగడి సరుకైన తర్వాత
పిల్లలూ
మారక విలువలో
మాయమైపోతున్నారు

రచనా కాలం : 3 అక్టోబర్ 2017

అనంత దాహం

కొత్త దేశంలోకి ప్రవేశించాం
పంటలు పండని దేశం
పక్షులు ఎగరని దేశం
గుక్కెడు నీళ్లు తాగి
దాహం తీర్చుకుందామంటే
చిన్న కంత కూడా కనిపించని దేశం
ముళ్లకంచెపైన నిల్చున్నాను
కాలు
అటువైపు వేయలేను
ఇటువైపు వేయలేను
ఎటు వేసినా ముళ్లు
చేతులు మొలవ్వు
కాళ్లు మొలవ్వు
కండ్లల్లో ఒకింత తేమైనా వూరదు
బతుకంతా పగుళ్లు పగుళ్లు

ఏడకో

దారి తెలియని చోటకి

కదలిపోతూ

వూళ్లు

♦ ♦ ♦

దాహం దాహం

అర్ధరాత్రి ఆకలిరాత్రి

నిద్రలో అనంతదాహం

హృదయమొక్కటే

కాస్తా చెమ్మైనా వూరుతుంది

రచనా కాలం : 28 జనవరి 2017

గాయం

మళ్ళీ

చాన్సాళ్ల వరకు
నిశ్శబ్దంగా వుంటాం
రాత్రిని చూస్తూ
నెలవంకని చూస్తూ

పక్కనే

పొలాలనానుకుని
కదిలే వాగునుంచి
నీళ్లు జారుతున్న శబ్దం
చర్మాన్ని తాకుతుంది

నిశ్శబ్దంలో

జోలపాట వినిపిస్తుంది

ఆ రాత్రి

ఎంతకీ నిద్రపట్టదు

బషారత్ పీర్ రాసిన *curfewed night in kashmir*ను చదువుతూ..

రచనా కాలం : 4 జూలై 2017

కలలో, మెలకువలో

గాయపడిన తర్వాత

గొంతు మూగబోతుంది

చేతులు వణుకుతూనే వుంటాయి

ఒక్క అక్షరం ముక్క

బయటకు పెగలదు

వూహించని కెరటం వొకటి

గూడుని చిన్నాభిన్నం చేస్తుంది

హృదయం

కరగని మంచుపెళ్లెపోతుంది

అదే పనిగా

కలలో మెలకువలో

శీతలభ్రాంతి

కెరటం దాటిని తట్టుకోవడం

నీవల్లా కాదు నావల్లా కాదు

మౌనప్రేక్షకుల్లా చూస్తూ

నిల్చివటం వొక్కటే

మిగులుతుంది

భయం ఉద్వేగం
మూకుమ్మడిగా రక్తనాళాల్లోకి ప్రవేశించి
నిద్రలేని రాత్రిని సృష్టిస్తాయి

(1990 తర్వాత కశ్మీర్ కవి రషీద్ నజాకి కవిత్వం రాయకపోవటానికి
కారణం చదివి..)

రచనా కాలం : 13 మే 2017

ఆఫ్రికన్ కవి, నేనూ

ఆఫ్రికన్ కవి
నాతో సంభాషిస్తున్నాడు

నల్లని సముద్రంలాంటి కవి
సముద్రంలో విరిగిపడే
నీలినీలకెరటంలాంటి కవి
నీలినీల కెరటాల్లో
కనిపించని ముఖంతో
ఎగిసెగిసిపడే కవి

ఆఫ్రికన్ కవి
నాతో సంభాషిస్తున్నాడు

ఆఫ్రికన్ కవితో
నేనూ సంభాషిస్తున్నాను

నల్లని

రేగటి మట్టిని కళ్లకి పూసుకుని
దేన్నో వెతుకులాడుతున్న కలలతో
కలల తీరం వెంబడి నడుస్తూ
పగిలిన కనుగుడ్ల గాయాలతో
పగిలిన కనుగుడ్ల గాయాల గాయాల
గాయాల గానాలతో

ఆఫ్రికన్ కవితో
నేనూ సంభాషిస్తున్నాను

ఈ వూరిచివర
నిల్చాని
సుదీర్ఘంగా
రాత్రుళ్లు రాత్రుళ్లు పైబడి
దేశదేశాల దుఃఖాన్ని
ఇరువురం
పంచుకుంటున్నాం

రచనా కాలం : 20 ఫిబ్రవరి 2017

ఈ నేలపై

నువ్వొక అనాధవైతే
నా వైపు చూడొద్దు
మేం శరణార్థుల కన్నా ఎక్కువ
ఇళ్లు లేవు
శతాబ్దాల బరువు మా వెనుక వుంది
ఈ చిత్తడి నేలపై
మా పాదముద్రలూ లేవు
ఈ నేలే మాది కానప్పుడు
ఆకాశం గురించి
మేమెలా మాట్లాడగలం

మరాఠీ మూలం: Mina londe, Dalit poet

4

నాలుగు గట్ల మధ్య
లేత వరికంకుల కల
లోకం చేతుల్లో వికసించే
సమయం కోసం
వేచి చూస్తున్నాను

నాలుగు గోడల మధ్య
లేత పసిపిల్లల కల
ఈ రెండు చేతుల్లో పూసే
క్షణాల కోసం
వేచిచూస్తున్నాను

వస్తారని

వస్తారని

ఎదురుచూస్తూ వుంటాం

ఎంతకీ రారు

తలుపు వద్దకు వెళ్లి

దారి వైపు చూస్తాం

ఎవరో వస్తారు

ఎవరో వెళ్తారో

మీరు మాత్రం రారు

పాదు వేసి, గొప్పు తవ్వి, నీళ్లు పెట్టి

తీరా చేవదేరుతున్న దశలో వెళ్లిపోయారు

తరగతి గది

దేశానికి ముఖచిత్రం కావాలన్నారు

తరగతి గది

స్వేచ్ఛాకాంక్షలకు తొలివేదిక కావాలన్నారు

తరగతి గదిని
ఊపిరిలోనూ, ఆలోచనల్లోనూ
నిలుపుకోవడమెలానో
నేర్పారు

నమ్ముతారో, నమ్మరో
మీరు లేరుగాని
నల్లబల్ల తెల్లమొహం వేసింది
సుద్దముక్కలు
రాయడానికి మొరాయిస్తున్నాయి
తరగతి గది
మందలోంచి తప్పిపోయిన
మేకపిల్లలా
బేలగా బెరుగ్గా వుంది

ఆకు కదిలినా, పిట్ట ఎగిరినా
రేవటి సుందరస్వప్నాన్ని కళ్లముందు నిలిపేవారు

పూలు రాలినా, కొమ్మ విరిగినా
కన్నీటి దుఃఖసముద్రంలో మునిగిపోయేవారు

లేరుగాని
ఊహల సీతాకోకచిలుకలు
వున్నట్టుండి
హృదయాల్లోంచి ఎగిరిపోతున్నాయి

ఆశల నక్షత్రవనాలు
అడుగడుక్కి
రెమ్మల్ని రాల్చేస్తున్నాయి

లేరుగాని
అడివి వార్తలు
ఏం తెలియజేడేదు
లాటీన్ అమెరికా
సూర్యోదయాల సంఘటనల్నేవరూ
చెప్పజేడేదు

ఏం బాలేదు

వస్తారని
ఎదురుచూస్తూ వున్నాం

రచనా కాలం : 13 జూలై 2017

ఎల్లలులేని లోకంలో

నేనాకృణ్ణే
కాంతిగోళాల్లోంచి చూస్తున్నాను
పిల్లలు ఈలలు వేస్తూ
వలయాలు వలయాలుగా
కదిలిపోతున్నారు
నేనాకృణ్ణే
ఈ అద్భుత సౌందర్యాన్ని వీక్షిస్తూ
ఎల్లలులేని లోకంలో
ఒక్క క్షణం
మరొక్క క్షణం
ఇంకొక్క క్షణం
ఊపిరిపీలుస్తున్నాను

రచనా కాలం : 17 ఆగష్టు 2017

ఒక తరగతి గది సందర్భం

చిదిగిన అద్దాల్లోంచి
దేశాన్ని వెతుక్కుంటున్నాడా
నిన్నటి గాయాల్లోంచి
రేపటిని చూస్తున్నాడా
ఒక చేయి ఆసరా కావాలి
దేశం కోసమైనా
రేపటి కోసమైనా
అరచేతుల్లోంచి దేశాన్ని
నెత్తుటి గాయాల్లోంచి రేపటిని
మొలకెత్తించగలడు

రచనా కాలం : 13 సెప్టెంబర్ 2017

పిల్లలు

ఎంతకీ అంతుపట్టరు
ఇద్దరు పిల్లలొచ్చి
హృదయంపైన చల్లని రెండు చినుకులను
కురిసిపోతారు
రెండు లేతచేతులతో
ఒక మొక్కకి ప్రాణం పోస్తున్నట్టు
ఒక మెత్తని మాటని
హృదయంలో నాటి వెళ్లిపోతారు
ఎప్పుడో కలిసిన పిల్లలు
ఎందుకో గుర్తుకు రారు
ఎప్పుడూ కలిసే పిల్లలు
ఎప్పుడో గాని గుర్తుకురారు
పిల్లలు
దేన్నీ మరిచిపోరు
నెమలీకని
పుస్తకం పుటల మధ్య
అవురూపంగా దాచుకున్నట్టే

మనల్ని
వాళ్ల లోపలి పొరల్లో నిక్షిప్తం చేసుకుంటారు
దారిలో కనిపిస్తారు
గాయాలను మాన్పిస్తారు
ఒక్క క్షణమైనా
వాళ్ల వూహలవాకిలిలోకి
చేయి పట్టుకుని
వెంటే వెంటేసుకుని లాక్కుపోతారు
ఎంతకీ అంతుపట్టరు

పిల్లలు పుట్టుకతోనే
ఒక అమూల్యమైన లేపనాన్ని
వెంటబెట్టుకుని వస్తారేమో
వచ్చి
ఎదురైన ప్రతి మనిషి హృదయంపైన
కాస్తా కాస్తా రాసిపోతారేమో

పిల్లల్లో
ఒక లౌకికదేశం, ఒక అలౌకిక స్వప్నం
మళ్లీ మళ్లీ
పుడుతూ వుంటుంది

నేను లేని తరగతి గది

నేను లేని తరగతి గదిలో

పిల్లలేం చేస్తారు

ఒక్కసారైనా నన్ను జ్ఞాపకం చేసుకుంటారా

ఒక్కసారి కనీసం ఒక్కసారైనా

నన్ను గుండెల నిండుగా

తలచుకుంటారా

నేను లేని తరగతి గదిలో

నెనెలా వుంటానో

నేను లేని తరగతి గది

నేను లేకుండా వుంటుందో, లేదో

తరగతి గది లేని

నేనెలా వుంటాను

నేనూ, తరగతి గది

ఒకరిని వదిలి ఒకరం వుండలేం

నేను లేని తరగతి గదిలో

నా ఆశల వెలుగురవ్వ మోహిని

ఏం చేస్తుందో

నేను లేని తరగతి గదిలో

నరేంద్ర ఏ నిశ్శబ్దనిరాకారంలోకి

కూరిపోయాడో

నేను లేని తరగతి గదిలో

నా ఆనవాళ్ల ఆచూకీ కోసం

ఉమామహేశ్ ఎక్కడెక్కడ

ఏ ఏ గదుల్లో నన్ను వెతుకుతున్నాడో

నేను లేని తరగతి గదిలో

నేనున్నానో, లేనో

నేనేమిటి

నా తరగతి గది ఏమిటి

తరగతి గదితో నన్ను ముడివేసిన

ఆ అనుబంధం ఏమిటి

నేను లేని తరగతి గదిలో

నా మాటలు ప్రతిధ్వనిస్తాయా

నా ఆలోచనలు పరివ్యాప్తమౌతాయా

నా ఆశయాలు అఖండమార్గాలలో

ప్రయాణిస్తాయా

నేను లేని నా తరగతి గదిని

నా పిల్లలే పూరిస్తారు

ఉమామహేశ్ నా జూడని వెతుక్కొని

నాతోపాటే తరగతి గదిలో శ్రద్ధగా

కూర్చుంటాడు

నరేంద్ర

ఏ కొత్త పరికరాన్నో కనిపెట్టడంలో

నిమగ్నమైపోతాడు

మోహిని

నా అనంతానంత జీవితస్వప్నాన్ని

అణువణువునా నింపుకొని

ఒక ఉద్విగ్నవాతావరణాన్ని

మోసుకుతిరగడంలో

సానదేరుతుంది

నేను లేని తరగతి గది

నేను లేకపోయినా బతుకుతుంది

రచనా కాలం : 20 మార్చి 2017

ఒకే స్వప్నం కింద

ప్రయాణిస్తున్నంతసేపూ

చిన్నారి కనురెప్పలపైన

తడితడి హృదయం పరుచుకుని వుంది

దేన్నో లీనమౌతూ

దేన్నో జ్ఞాపకం చేసుకుంటూ

ఇద్దరం చెరో దిక్కులో

కూర్చున్నాం

ఒకే నావలో

ఒకే తీరంవైపు సాగుతున్నాం

♦

చుట్టూ

కారాగారం మొలుస్తున్నట్టుంది

ఇంతమంది

మనుషుల ముఖాల్లో

ఒక్క మిణుగురైనా
ఎగరట్లేదు

దయతో ఒక్క మాటకు
ప్రాణం పోస్తారని ఎదురుచూస్తున్నాం

ఒట్టి
ఎదురుచూపే మిగులుతుంది

◆
సరే
అంతా గాయపడినట్టున్నారు

తెలియని వెలితి ఏదో
అందరిలోనూ గుమికూడినట్టుంది

తెరిపినిస్తున్నట్టే వుండి
మబ్బులు ముసురుకుంటున్నాయి

◆
నల్లని దారులగుండా
ప్రయాణం చేస్తూ ఎలాగో గమ్యం చేరాం

కలవాలనుకునే
మనిషిని కలిసిన తర్వాత

చిన్నారి హృదయంలో
తడిగా తడితడిగా, లేలేత పచ్చికలా

దేశమే చిగురించటం మొదలుపెట్టింది

◆
తిరుగు ప్రయాణంలో
చిన్నారి, నేనూ
ఒకే స్వప్నాన్ని మోసుకెళ్తున్నాం

రచనా కాలం : 13 మార్చి 2017

శివారెడ్డి

కవిత్వం

అల్లుతున్నట్టే

ఇంటిని

అల్లుతున్నాడు

ఆకుల దోనెలో

సాలీడు గూడు నిద్రపోతుంది

ఆకాశం ఒడిలో

నెలవంక మత్తుగా తూలుతుంది

ఒకానొక సముద్రతీరంలో

అతనిలాగానే ఎండ్రకాయ

బొరియలోనికి

వెళ్తూ వస్తూ వుంటుంది

నిత్యం బతుకు ఘోషని వింటూ

మరింత రాటుదేలుతున్నాడు

సూర్యుని కాంతినంతా తోడి

వెలుగుల పూలచెట్టై నిలబడుతున్నాడు

ఎప్పుడో అదృశ్యమైన

అమ్మ చేతివేళ్ల స్పర్శ
వేలచేతులుగా పురివిప్పుతుంది
తల్లి అతనే
తండ్రి అతనే
లేత చిటికెన వేని ప్రపంచంలో
రెపరెపలాడే వేకువ అతనే

భూమి తిరుగుతుంది
ఆకాశం ఉదయిస్తుంది
భూమి ఆకాశాల మధ్య
అవిశ్రాంత ప్రయాణంలో
సేదతీరే నిత్యసంచారి అతనే

ఇంటిని తలపైన ధరించి
కాలం శత్రువుని
ఒట్టి రెక్కలతో జయించడాన్ని
లోకానికి చూపిస్తున్నాడు
ఎన్ని కెరటాలు మోదినా
కదలని రాయి

పుట్టిన వూరి రూపురేఖలతో
నగరంలోనూ
అచ్చం పల్లెతనానికి ప్రతిబింబమై
నిలబడుతున్నాడు

నీలా నాలా
మామూలుగానే గాయపడతాడు

కోలుకుంటాడు
గాయపడతాడు
ప్రతిసారి
ఒక వాక్యంలోకి
వేలనేత్రాలతో విప్పారుతాడు

ఆకు రాలితే కదిలిపోతాడు
పిట్ట ఎగిరితే పొంగిపోతాడు
నడిచిన దారంతా నాలుగు అక్షరాలను నాటి
అల్లుకున్న పాదుల నిండా
విరబూస్తున్నాడు

కిటికీ నుంచి
ఒక వర్షం తుంపర
అతణ్ణి తాకినప్పుడు
తిరిగి
వర్షం జల్లె కురుస్తున్నాడు
దేశదేశాల మట్టిపైన పుప్పించి
నిల్చున్న నేల సౌరభాన్ని
హృదయంలోకి ఒంపుకుంటున్నాడు

ఆకాశమంత చూపుతో
నేలంత ఓర్మితో
ధైర్యవచనంలా ప్రతిధ్వనిస్తున్నాడు

రచనా కాలం : 26 సెప్టెంబర్ 2017

అతను

నిండా
నీళ్లతో వున్న కావిడిని
భుజమీద వేసుకుని
తొణక్కుండా
కిందికి దించకుండా
నడుస్తున్నాడు
కొండలు ఎక్కుతున్నాడు
లోయలు దిగుతున్నాడు
పర్వత శిఖరాగ్రాలపైనా మహాతేజస్సుతో
సుదీర్ఘయాత్ర చేస్తున్నాడు
మూడు కాలాల్లో
ఆరు రుతువుల్లో
అలసిపోకుండా
ఆగిపోకుండా
ఏకదీక్షతో సాగిపోతున్నాడు
ఎడారుల గుండా
మైదానాల గుండా

దుర్గమారణ్యాల మీదుగా
ప్రయాణం సాగుతుంది
ఎక్కడా ఆవిరైపోలేదు
అడుగంటలేదు
విరామంలేని ప్రయాణంలో
అవిశ్రాంత యోధునిలా సాగిపోతున్నాడు

దారిలో
ఎవరైనా దాహంతో ఎదురొస్తే
దేహాన్ని పిండి
వాళ్ల గొంతులోకి ఒంపుతున్నాడు
దారిలోనే
మనుమలూ పిల్లలూ తల్లలూ
కలుస్తున్నారు
తలా ఇన్ని చుక్కలను
వాళ్ల హృదయాల్లోకి ఒంపుతూ
ముందుకు కదిలిపోతున్నాడు
అప్పుడప్పుడూ
వేళ్లతో కళ్లపైన కాసిన్ని చిలకరించుకుని
సాంత్యం పొందుతున్నాడు

నిండా
నీళ్లతో వున్న కావిడిని
భుజమీద వేసుకుని
తొణక్కుండా
కిందికి దించకుండా

గొప్ప ప్రేమతో గొప్ప త్యాగంతో
బతుకు సాగరాన్ని
జయిస్తున్నాడు

రచనా కాలం : 3 నవంబర్ 2017

శివారెడ్డి 2

ఎవరో ఒకరు
తోడు లేకపోతే
ఇల్లు గడవదు
నీళ్లలో గ్లాసు ముంచి
నోటికి కాసంత దప్పికను తీర్చడానికైనా
ఒక చేయి ఆసరా కావాలి
కూర్చున్న చోటు నుంచి
లేచి నిలబడి
నాలుగు అడుగులు వేయడానికైనా
ఒక భుజం దన్ను కావాలి
చేయి ఆసరా లేని ఇల్లు
భుజం దన్ను లేని ఇల్లు
ధూళి పట్టి
కనిపించని మొక్కలతో
వింత వాసన
వేస్తూ వుంటుంది

అతని ఓపికకు దణ్ణం
వారం రోజులుగా
యాతనలోంచే మొలకెత్తుతున్నాడు
ఒక కుదుపు
మరొక కుదుపు
ఇంకో పెద్ద కుదుపు
ప్రయాణం
సాఫీగా సాగుతుందనుకోవటం
ఊహల్లోనే
ఏ మాత్రం నిజం కాదనిపిస్తుంటుంది
Life goes in a new way
Let us see
తేలికగా తీసిపారేస్తాడతను
సకల జీవనాడులనూ
ఒక దగ్గరకు పోగుచేసుకుని
రెండు రెక్కలతో ఈదటం, సేదదీరటం
ఈదటం, మళ్లీ ఈదటం
కంటి మీద కునుకులేకపోయినా
కాలం రహదారిపైన
రోజులు దొర్లుతున్నా
శక్తి కృషించదు
ఓపిక నశించదు
ఆసుపత్రిలోంచే
మొలకెత్తుతున్నాడు
‘బండి చక్రం
తిరిగినన్నాళ్లూ తిరుగుతుంది

ఓకానొక దశలో
చక్రం పట్టా అరుగుతుంది
సీల ఒసులవుద్ది
ఒక సాధారణ మాట చెప్తాడే గాని
ఒక అక్షరం చెర్నాకోలా పడేసరికి
కవిత్వం వంతెన మీద
దాడుతీస్తాడు

రచనా కాలం : 5 అక్టోబర్ 2017

భరోసా వాకటి

కలిసిన ప్రతిసారి
అతను అడివి నిశ్శబ్దపు గొంతుతో
మాట్లాడుతాడు

ఒక ఆకు
గాల్లో తేలియాడుతూ
నెమ్మదిగా
కళ్లరెప్పలను స్పృశిస్తుంది
ఒక చిరుతెమ్మెర
ఏ చివుళ్లనో తాకి
చేతివేళ్ల మధ్య
సుతారంగా వచ్చి వాలుతుంది

అతణ్ణి
కలిసిన ప్రతిసారి
అతని లోపలి నిశ్శబ్దంలోంచి
ఆదిమ సంగతులేవో

వినిపిస్తాయి
అతణ్ణి
కలిసిన ప్రతిసారి
ఒకానొక ఆకుపచ్చని కలల దేశంలో
రహస్యంగా కురుస్తున్న వానచప్పుళ్లు
గుండె సంద్రాన్ని
వచ్చి మీటుతాయి

నిల్చున్న నేల
రెండుగా చీలిపోతుంది
నడుస్తున్న దారి
తలుపులు మూసుకుని వుంది

ఈ చిమ్మ చీకటిలో
ఎక్కడనుంచో, ఏ అనాధి ఆకాశంలోంచో
కాసిన్ని కిరణాలను తెంపుకొచ్చి
రెండు చేతుల్లో
గుమ్మరించడానికి
అతనొకడున్నాడనే
భరోసా వాకటి మిగిలి వుంది

అతడొకడున్నాడనే
భరోసా వాకటి మిగిలి వుంది

'కాగుతున్న రుతువు' కవి కోసం

రచనా కాలం : 29 మార్చి 2017

వస్తాడు

వస్తాడు
ముఖంలో వేల చంద్రకిరణాల కాంతితో
ఆకాశంలోంచి
అప్పుడే నేలమీదికొచ్చిన
ఏ కాంతి శిశువుగానో
వస్తూ
రెండు చేతులతో
కోట్ల జలపాతాల హోరుని
మోసుకుని వస్తాడు

వస్తాడు
సాయంత్రపు లేత వరిమొవ్వు నేత్రాలతో
పనిలోంచి అలసటలోంచి
ఒకేసారి లేచి
రివ్వన
వూరి సరిహద్దులు దాటి
లోపలికి చొరబడతాడు

దూరం నుంచే
పసందైన ఒక నవ్వుని విసురుతాడు

వస్తాడు
నేల దేహం మలిచిన దేహంతో
ఇంటిలోంచి వీధిలోంచి
ఆకుపచ్చని జొన్నచేలల్లోంచి
వస్తాడు
వూరి చిట్టచివరి ఇంటిని దాటి
ఏకాంత ద్వీపకల్పంలోకి ప్రవేశిస్తున్న
చిట్టచివరి మానవునిలా
వస్తాడు

ఈ రోజు కూడా వచ్చాడు

రచనా కాలం : 26 అక్టోబర్ 2017

ఒక కథ

ఇంటి ముందు
పూలకొమ్మపై వాలిన సీతాకోకచిలుక
ఏదో గుర్తొచ్చిన దానివలె
రెక్కలు తిప్పి
గాల్లో ఎటో ఎగిరిపోతుంది
మెత్తని చిన్ని చిన్ని పాదాలతో
మెట్టు నుంచి మెట్టు పైకెక్కి
గుమ్మంలోకొచ్చిన కుక్కపిల్ల
ఏమో తిరిగి వెనకడుగు వేసి
మాయమైపోతుంది
రోజూ
ఇంటింటికీ పాలుపోసే పాలపిల్ల
ఒక పొద్దున్న ఎందుకో
రాదు
ఎక్కడివరకొచ్చి ఎక్కణ్ణుంచి
వెనక్కి వెళ్లిపోయిందో
తెలియదు

కొన్ని క్షణాలు నిశ్చలంగా దొర్లిపోతాయి
లోపల

బయటకు వ్యక్తంకాని వెలితి
గుమికూడి

గాయంగా గూడుకడుతుంది

రాత్రి పడుకునే ముందు

ఆకాశంలో కదిలే ఏ మేఘంలోంచో

ఒక చినుకు ముఖంపై వాలి

వర్షాన్ని గుర్తుచేస్తుంది

ఒక కథ ముగింపుకొస్తూ

కొనసాగుతుంది

రచనా కాలం : 18 ఏప్రిల్ 2018

సారం

ఉప్పొంగిన అల
ఏ తీరాన్ని చేరుతుందో
కడలి చెబుతుంది

ఎగిరెళ్లిన పక్షి
ఏ కొమ్మపై వాలుతుందో
చెట్టు చెబుతుంది

చెదిరిన మబ్బు
ఏ నేలని తడుపుతుందో
నింగి చెబుతుంది

విడిచిన బాణం
ఏ దూరాన్ని కరిగిస్తుందో
విల్లు చెబుతుంది

తెగిన పాట

ఏ హృదయాన్ని రగిలిస్తుందో
నెత్తురు చెబుతుంది

భూమి సారమంతా
భూమి అంతఃస్పృహల్లోనే వుంది

రచనా కాలం : 25 నవంబర్ 2017

వర్షం

మేఘాల భాషలోకి
మేం ప్రవేశించాం
వాతావరణం అంతటా
ఒక్కలాగే వుంది
గొడుగును వేస్తావా
వర్షాన్ని ఆపేస్తావా

మన చేతుల్లో
మన పిల్లలు ఆడుకునే
బొమ్మలు మాత్రమే
మిగిలి వున్నాయి

ఫాలస్తీనా మూలం : Ghassan Zagtan